

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

פענוח הערות ומראי-מקומות

לקוטי שיחות ויצא חלק טו שיחה ה.

פרשתינו לב ב. ויעקב הלך לדרכו ויפגעוֹ בְּוַדֵּי מִלְאָכָי אֱלֹהִים:

עס איז דאָך ידוע בכלל דער הפרש בין חדשי החורף לחדשי הקיץ. פסח איז דאָך דער ענין מדלג, ליל שימורים, און בכלל הערט זיך חירות'דיק און נאָכדעם פאלט מען אריין אין וועלט איז דאָס איז אחש"פ דער גילוי פון משיח, דער תוקף וואָס מען גיט, אז מען זאל קענען גיין אין וועלט.

יום שמחת תורה תרצ"ט עמוד 313. מאַרגען הויבט זיך אן די עבודה פון ויעקב הלך לדרכו" 31, דארף מען זען אז די גאנצע סחורה וואָס מען האט איינגעקויפט במשך פון די עטליכע און פופציג טעג וואָס מיר האָבען ב"ה גענוג מען אַ סאך סחורה יעדער איינער לפ"ע האָט דאָך גענומען פון אמירת הפסוק קים בר"ה און בעשי"ת, און מיעוט חלב ודם ביוכ"פ, וואָס דאָס איז דאך גיווען בא יעדערער דארף מען זעהן אני הויבען אויסצופאַקען און גלייך אָנהויבן צו פאַרקויפן. עד"מ ווי אַ סוחר וואָס קויפט סחורה אויפן מאַרק און פאַקט עס איין און פאַרקויפט באַלד.

ליל א דחג הסוכות תש"ח (סה"מ תש"ט עמוד 173). אין די זמני הטיולים, וואָס הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק פלעגט מוזן יעדן טאג גיין בשביל חיזוק בריאותו, על פי הוראת הרופאים, כמבואר בהיומן מזמן ההוא, האָט מיר הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק דערציילט וועגען די סדרי הנהגה פון הוד כ"ק אבותינו רבותינו

(1) יום שמחת תורה תרפ"ו עמוד 102. מאַרגן אין די צייט איז שוין ניט קיין צייט אויף משקה, שצ"ל ויעקב הלך לדרכו {ראה אגרות קודש ח"א ע' קצד: וכן הי' נוהג הוד כ"ק אאמו"ר .. אחרי הסעודה הגדולה (דשמחת תורה) . . הי' מתחיל לומר, הנה עתה הגיע עת ויעקב הלך לדרכו. וראה ספר השיחות תרצ"ו - חורף הש"ת ע' 43 ובהערה 4. וש"נ.

שמחת תורה תרצ"ז אות יג. נאָך שבת הויבט זיך אן דער ויעקב הלך לדרכו, נאָך די אַלע גילויים דארף זיין עבודה בכח עצמו, העכער איז אַז מ'נעמט פאַרן האַנט און מ'פירט אבער טייערער איז אַז עס איז עבודה בכח עצמו. ווי עס איז באַ וואוסט האָט הר"ש מקארלין זיך גע- וואָלט באזעצן אין איין קאָנט מיט דעם אַלטן רבי'ן אין רייסן האָט דער אַלטער רבי געוואָלט מסכים זיין, נאָר אויף תנאים, איין תנאי איז געווען, אַז ער זאָל מסכים זיין אויף עבודה בכח עצמו.

אחש"פ תרצ"ה סה"מ תשי"א עמוד 240. דאָס איז ביי בעלי מדריגות, וואָס ו עס איז ניט שייך צו אַלעמען, אָבער עס איז פאראן דער ענין וואָס אחרון של פסח איז דער גילוי פון משיח וואָס איז שייך לכל ישראל. נאָך שמיני עצרת אין שמחת תורה אין דאָך נאָכדעם דער שבת בראשית דער ענין ויעקב הלך לדרכו, וואָס דאָס איז א סדר מסודר. נאָך פסח איז אויך א נייער ענין, וואָס

הקדושים. עס איז געווען א סדר מיוחד אין די ניגוני הטעמים פון קריאת התורה, בחול בשבת וביו"ט וימים נוראים וכן באמירת ההפטרות דשבת ויו"ט וימים נוראים, וכן בניגון התפלות דר"ה ויוהכ"פ וביחוד ליל א' דר"ה, אמירת פסוקי התקיעות, מנחת ערב יוהכ"פ, תפלת נעילה, הניגון קדיש תתקבל שאחר נעילה, אמירת שמע ישראל, תפלת ערבית, קידוש לבנה, סיפורי מוצאי יום הכפורים, השכמת מחרת יום הכפורים, ההתעסקות בבדיקת הד' מינים, ועבודת הד' ימים שבין יוהכ"פ לסוכות, סוכות ושמחת תורה ועבודת א"ח ומאמר הקדש: איצטער בעדארף מען פאנאנדערפעללען דעם פעקל סחורה וואס מען האט אריינגעהאנדעלט אין די ימי הסועדים און ויעקב הלך לדרכו אין דער עבודה פון תורה ומצות מיט דער באגלייטונג פון דרכי החסידך און אלקי הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע זאל אונז צליח זיין און עס זאל זיין א שנת ברכה בגשמיות וברוחניות.

(2) לקוטי שיחות חלק כ עמוד 266. בהמשך צו דעם וואס מ'האט גערעדט במוצאי שמח"ת - וואָס (מוצאי) שבת בראשית קומט בתור השלמה צו שמח"ת און שמע"צ און (אויך) צו די מעדים שלפנ"ז, ווי געשריבן (און אָפּגעדרוקט) אין דעם מכתב פון רבי'ן נשיא דורנוי - דערפאר איז צוגעפאסט, אז אויך איצטער (במוצאי שבת בראשית) זאל מען ריידן אין אזא אופן, אז די דברים הנאמרים זאלן דערגרייכן אין די זעלבע צייט אויך למקומות רחוקים (בגשמיות), וואָס דאָס פועל'ט א קשר און א התאחדות צווישן די אלע וואָס הערן די רייד, ווי דערקלערט בארוכה במוצאי שמח"ת. ובפרט נאָך אז דער ויעקב הלך לדרכו" שבמוצאי שבת בראשית איז אין אן אופן וואָס מען גייט זיך פאנאנדער (בחינוניות), יעדער איינער אין זיין עבודה פרטית - נאָך מער ווי במוצאי שמח"ת (כדלקמן) דערפאר איז במוצאי שבת בראשית נאָך מער נוגע צו מדגיש זיין דעם קשר און התאחדות פון - אלע אידן. שוין גערעדט אמאל בארוכה, אז אין דעם ענין פון ויעקב הלך לדרכו" וואָס הויבט זיך אן נאָך דעם ווי בר"ה וביוהכ"פ באקומען אלע אידן, און יעדער איד, די כתיבה וחתומה טובה נד לשנה טובה ומתוקה - וואָס אין דעם ויעקב הלך לדרכו ווערן אונטערגעשטראכן צוויי קצוות. פון איין זייט איז דער פירוש פון ויעקב הלך לדרכו" אז דער איד גייט צו זיין וועג, צו זיינע וואָכעדיקע ענינים (אויף מאַכן פון זיי א דירה לו ית', דורך כל מעשיך לשם שמים" און בכל דרכיך דעהו", וואָס מצד דערויף איז דא (און דארף זיין)

א התחלקות צווישן איין אידן מיטן צווייטן: אבער ביחד עס זה איז פון דעם וואס אויף אלע אידן צוזאמען זאָגט מען דוקא דעם לשון ויעקב הלך לדרכו", לשון יחיד שטרייכט עס אונטער ווי אלע אידן (טראץ דעם וואָס (בחינוניות) זיינען זיי בהתחלקות) זיינען זיי א גוי אחד" זיינען פאראן כמה דרגות און זמנים: די התחלה פון ויעקב הלך לדרכו" אין במוצאי יוהכ"פ...די צווייטע דרגא אין ויעקב הלך לדרכו" אין במוצאי שמחת תורה...ואדברבה: בשבת בראשית, זיינען די ענינים דשמע"צ ושמח"ת (באופן דויכולו" -) בתכלית השלימות.

שם עמוד 282 הערה 15*. ועוד ענין בזה: מכיון שחודש תשרי הוא חודש כללי (כנ"ל). ובהנסמן בהערה (3) הרי ענין, ויעקב הלך לדרכו", בעבודה פרטית, מתחיל בעיקר לאחר חודש תשרי. ומכיון שה ויכולו" של הימים דסיום חודש תשרי הוא בשבת פרשת נח [שבת הראשונה שלאחרי חודש תשרי] היינו, דעד אז מאיר עדיין הענין דחודש הכללי - נמצא [ע"ד המבואר לעיל ע' 269] שעיקר הענין דויעקב הלך לדרכו" מתחיל במוצאי ש"פ נח.

(3) פרשתינו לב ב. וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים:

(4) לקוטי שיחות חלק ט בתחילתו. מען געפינט זיך במוצאי שבת קודש בראשית, דער שבת מיט וועלכן מען שליסט אָפּ חודש תשרי - דער כללות'דיקער חדש פון דעם גאנצן יאָר, פון וועלכן מען נעמט דעם כח אויפן גאנצן יאָר, אז עס זאל זיין א שנה טובה אין אלע זאכן פון אידישקייט, תורה ומצות וואָס דערפאר, איז די ימים טובים פון חדש תשרי, שליסן איין אלע גרונט זאכן וואָס מען דארף האָבן בכדי אז דער לעבן (במשך דעם גאנצן יאָר) זאל זיין ווי עס דארף צו זיין, און ווי באוואוסט, אז ר"ה, ווען מען נעמט אָן דעם אויבערשטן אַלס קעניג אויף זיך, נעמט מען מיט יראת שמים אויפן גאנצן יאָר; יו"כ נעמט מען מיט די זאך פון תשובה; און סוכות, שמיני עצרת און שמחת תורה זמן שמחתנו - נעמט מען מיט אויפן גאנצן יאָר, אז אלע זאכן פון תורה ומצות זאל מען טאָן מיט שמחה]. וואָס דאָס בריינגט אויך דעם אויבערשטנס ברכות אז עס זאל זיין א שנה טובה אין די אלע זאכן אין וועלכע מען נויטיקט זיך בגשמיות: געזונט, פרנסה, נחת פון זיך און פון דער גאנצער פאמיליע. אין שבת בראשית, דער שבת וועלכער שליסט

אָפּ חדש תשרי, אין דאָמאַלס די צוגרייטונג צו דעם נייעם יאָר, ווי ערקלערט ווייטער. ב. דער וואָכעדיקער יאָר פֿון אַ אידן - ד. ה. ווען אַ איד טראָגט אריין אידישקייט און הייליקייט אין זיינע וואָכעדיקע זאכן - פאנגט זיך אן - בעיקר - ערשט נאָך חדש תשרי (ווייל אין חדש תשרי גופא, איז אַ איד פארנומען בעיקר מיט הייליקע זאכן, מיט ימים טובים און די הכנות צו זיי, און בכלל מיט תורה ומצות), און די אויפפירונג פון אַ אידן במשך דעם גאנצן קומענדיקן וואָכעדיקן יאָר, ווערט איינגעשטעלט אין די ערשטע זעקס וואָכעדיקע טעג פון דעם יאָר, וואָס דאָס זיינען די טעג וואָס נאָך שבת בראשית. און דעריבער, איז די גוטע באַשלוסן וועלכע מען מאַכט שבת בראשית בנוגע די קומענדיקע זעקס וואָכעדיקע טעג וואָס נאָך דעם שבת - אַזוי ווי יעדער שבת, וואָס מצד דערויף וואָס ער איז דער מנוחה-טאָג און רו-טאָג, גרייט מען זיך צו און מען נעמט אָן כחות : אויף דער גאנצער קומענדיקער וואך - זיינען נוגע ניט בלויז צו די זעקס וואָכעדיקע טעג וועלכע קומען גלייך נאָך שבת בראשית, נאָר דאָס איז אויך אַ צוגרייטונג צו דעם גאנצן קומענדיקן וואָכעדיקן יאָר, וועלכער ווערט איינגעשטעלט אין די ערשטע זעקס וואָכעדיקע טעג פון יאָר. ג. דאָס אויבנגעזאָגטע, אַז נאָך חדש תשרי הויבט זיך אן דער וואָכער זיקער יאָר - וואָס אַ איד טראָגט אריין אידישקייט אין זיינע וואָכעדיקע זאכן, אין אין איינקלאַנג מיטן באַוואוסטן וואָרט אַז נאָך חדש תשרי הויבט זיך אן דער סדר פון ויעקב הלך לדרכו, ווען אַ איד גייט אַוועק אין זיין וועג : אין דעם וואָרט לדרכו, צו זיין וועג, ווערן אונטערגעשטראכן, צוויי פונקטן : פֿאַר פליישיגע אויגן ווייזט זיך אויס, אַז די וועג (אויף וועלכע אַ איד גייט במשך פון דער וואָכעדיקייט פון דעם גאנצן יאָר, נאָך חדש תשרי) אין ניט ווי צדקה ומשפט" וואָס דאָס איז דרך השם, נאָר - דרכו, זיין (דעם מענטשנס) וועג, וואָרום וויבאלד אַז דעם מערסטן טייל פון טאָג (אין די וואָכעדיקע טעג וואָס נאָך חדש תשרי) איז אַ איד פארנומען מיט פאַרדינען פרנסה, מיט אויפהאלטן דעם געזונט דורך עסן און טרינקען א.ז.וו. קוקט דעריבער אויס, אַז די וועג אין וועלכע דער איד גייט, איז אַזאַ וועג אין וועלכע ס'איז ניט קיין הייליקייט, ניט קיין אונטערשייד צווישן אַ אידישן לעבן ביז אַ ניט אידישן לעבן, להבדיל ; אָבער צוזאַמען דערמיט, אין דעם זעלבן וואָרט לדרכו" ווערט אויך טערגעשטראכן, אַז די וועג אין וועלכע דער איד גייט (במשך דעם גאנצן יאָר). איז דאָס דרכו" זיין וועג, די ספּעציעלע וועג :

וואָס יעקב איז געגאנגען אליין און האָט איר אויך אויסגעטראָטן פֿאַר אַלע אידן, [כאָטש אַז אַלע דריי אבות (אברהם יצחק ויעקב) האָבן אויסגעטראָטן די וועג, דערמאנט מען דאָ (בלויז) יעקב'ן - וויילע די וועג פֿאַר אַלע אידן איז אויסגעטראָטן געוואָרן בעיקר דורך אים, מצד דערויף וואָס ער איז געווען דער וואָס האָט אויפגעשטעלט די צוועלף שבטים י] וועלכע מען קען בשום אופן ניט פאַרגלייכן צו דער וועג, צו דעם עסן און טרינקען און פאַרדינען אויף פרנסה וכו', ווי זיי ווערן געטאָן דורך ניט-אידן, להבדיל: בשעת אַ איד זעצט זיך עסן און טרינקען, הייבט ער ניט אָן עסן איידער ער מאַכט אַ ברכה און דאַנקט דעם אויבערשטן פֿאַר דעם וואס ער האט אים געגעבן די ברויט אָדער די וואָסער א.ד.ג. ; און די זעלבע זאך איז בנוגע צו פרנסה : בשעת אַ איד טראַכט וועגן פרנסה איז די ערשטע זאך זעט ער צו איינשטעלן זיין פרנסה, מסחר און געשעפט אויף אָן ערליכן יושר'דיקן אופן, ער זאָל ניט אָנרירן ח"ו די פרנסה פון אַ צווייטן, כאָטש אַז דורך דעם קען ער אַמאָל אָנווערן אַ גוטן פאַרדינסט א.ד.ג. און אַזוי איז אויך בנוגע צו אַלע איינצלהייטן פון זיין גשמיות'דיקן לעבן אַז אויף יעדער שריט און טריט ווערט אונטערגעשטראכן אַז דאָס איז דרכו". די וועג פון יעקב.

לקוטי שיחות חלק כ הנ"ל. אמיתית הענין פון דרך איז אַז זי פאַרבינדט דעם ווייטסטן ווינקל פון מדינת המלך מיטן עיר הבירה, ביז מיטן היכל המלך, ביז מיטן (קיטון - דער) חדר המיוחד פון מלך. דערפון איז מובן אויך בנוגע צו, (ויעקב הלך לדרכו), אַז אַע"פ אַז נאָך שבת בראשית גייט אַוועק אַ איד פון די מועדים דחודש תשרי און גייט אריין אין עניני הרשות און עובדין דחול (כנ"ל סעיף ד'), טוט ער עס אָבער אין אָן אופן פון דרכו" - אַ דרך וואָס איז מחבר זיינע עובדין דחול מיטן קיטון המלך מלכי המלכים הקב"ה, ביז אַז אַלע זיינע ענינים ווערן אַ דירה לו ית', לו לעצמותו. וואָס דאס איז אויך די הדגשה אינעם ווארט לדרכו" (זיין דרך), אַז די וועג אין וועלכע דער איד גייט במשך דעם גאנצן וואָכעדיקן יאָר, איז עס דרכו" - זיין וועג, די ספּעציעלע וועג פון אַ אידן איז (כפס"ד הרמב"ם) צו דורכפירן דעם אויבערשטנס רצון, וואָס נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, צו פאַרבינדן דעם ווייטסטן ווינקל פון סדר השתלשלות [וואס דאס איז דער עוה"ז הגשמי התחתון במדריגה שאין תחתון למטה ממנו", און אין עוה"ז גופא - די עניני 'הרשות ועובדין דחול'], און מאכן פון אים אַ דירה לו ית'.

(6) רמב"ם הלכות דעות רפ"ה. כָּשֶׁם שֶׁהֶחֱכֵם נָכַר בְּחֻמָּתוֹ וּבְדַעוֹתָיו וְהוּא מְבַדֵּל בֵּינֵם מִשְׁאֵר הָעַם. כָּךְ צָרִיד שִׁיחָה נָכַר בְּמַעֲשָׂיו בְּמַאֲכָלוֹ וּבְמַשְׁקָהוּ וּבְכַעֲלֵיתוֹ וּבְעִשְׂתֵּי צָרְכָיו וּבְדַבָּרוֹ וּבְהִלּוּכּוֹ וּבְמַלְבוּשׁוֹ וּבְכִלְפוֹ דְּבָרָיו וּבְמִשְׁאֵל וּבְמִתְנֵנוֹ. וְיִהְיוּ כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלּוּ נְאִים וּמִתְקַנִּים בְּיוֹתֵר. כִּי צַד. תִּלְמִיד חֶכֶם לֹא יִהְיֶה גֶרְגֵרָן אֲלָא אוֹכֵל מַאֲכָל הָרְאוּי לְהַבְרוֹת גּוֹפּוֹ. וְלֹא יֵאָכֵל מִמֶּנּוּ אֲכִילָה גִּסָּה. וְלֹא יִהְיֶה רוֹדֵף לְמִלְאֵת בְּטָנוֹ כְּאֵלּוּ שְׂמִתְמַלְאִין מִמַּאֲכָל וּמִשְׁמָה עַד שֶׁתִּפְּח כֶּרֶסָם. וְעַלֵּיהֶם מִפְּרֵשׁ בְּקִפְלָה (מלאכי ב ג) "וְיִרְתִּי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם". אָמְרוּ חֲכָמִים אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שְׂאוּכְלִין וְשׁוֹתִין וְעוֹשִׂין כָּל יְמֵיהֶם כְּחֻגִים. וְהֵם הָאוֹמְרִים (ישעיה כב יג) "אֲכֹל וְשָׂתֶה כִּי מָחָר נָמוּת". וְזֶהוּ מַאֲכָל הָרָשָׁעִים. וְשִׁלְחָנוֹת אֵלּוּ הֵם שְׁגָגָה הַכְּתוּב וְאָמַר (ישעיה כח ח) "כִּי כָּל שִׁלְחָנוֹת מְלָאוּ קִיָּא צָאָה בְּלִי מְקוֹם". אֲכָל הַחֶכֶם אֵינוֹ אוֹכֵל אֲלָא תִּבְשִׁיל אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם וְאוֹכֵל מִמֶּנּוּ כְּדִי חֲסִיו וְדִיּוֹ. הוּא שְׂאֵמֶר שְׁלֵמָה (משלי יג כה) "צַדִּיק אֲכָל לֶשֶׁבַע נִפְשׁוֹ":

לקוטי דיבורים חלק ג תכא עמוד א. וחכמים אומרים ימי חיך העוה"ז. די חכמים זיינען מוסיף אויף בן זומאין, אז ניט נאָר אין די טעג און נעכט בעדארף מען אריינבריינגען א חיות אז עס זאל זיין אידישע טעג און אידישע נעכט. נאָר מען בעדארף אריינבריינגען א חיות אין אלע ענינים פון עוה"ז, אז עס זאל זיין אידישע עוה"ז. אידישע עוה"ז איז גאָר אנדערש ווי להבדיל גוי'שע עוה"ז, כמעשה הידוע וואָס הוד כ"ק אאמו"ר אדמו"ר מוהר"ש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע האָט דערקלערט מיט א ראי' מוחשית דעם אונטערשייד פון א אידישע עוה"ז און, להבדיל, א גוי'שע עוה"ז. דער פעטער רז"א און דער טאטע זיינען געווען דאן קליינע קינדער און האָבען זיך געשפילט אין גאָרטען, וואו דער זיידע געזעסען און געלערענט. כ"ק אאמו"ר מוהר"ש זצוקלה"ה ראה שהילדים טוענים ומתוכחים ביניהם. ויקרא אותם וישאלם מה הם מתוכחים ויבושו לומר. אחותם דבורה לאה שהיתה עמם ספרה שהדבור ביניהם הוא ע"ד וואָס ר' שלום דער מלמד האָט געזאָגט, אז אין לקוטי תורה ("שטייט, אז עס איז פאראן א אונטערשייד אין דעם טבע המדות פון א איד און, להבדיל, א גוי. דער טאטע זייענדיג דער פינפטער יאָר האָט ניט פארשטאנען, האָט ניט געגלויבט אז עס איז פאראן א אונטערשייד, דער פעטער רז"א האט אים געגעבען צו פארשטיין ולא קיבל. ויקרא כ"ק אאמור את המשרת בנציון וישאלהו : אכלת היום ? ויאמר: כן אכלתי. האסטו גוט געגעסען ? וואָס הייסט גוט, - השיב, - זאט,

ב"ה. און צוליב וואָס האָסטו געגעסען, שאלו עוד. והשיב: כדי צו לעבען. און צוליב וואָס לעבסטו ? כדי איך זאל קענען זיין א איד און טאָן וואָס דער אויבערער שטער וויל. ונאנח המשרת. כ"ק אאמו"ר אמר לו: שלח לי את הערל איוואן (שהיי משרת בחצר). כשבא איוואן שאלו כ"ק אאמור: אכלת היום? כן, הטוב אכלת ? כן – השיב. ובשביל מה הנך אוכל ? והשיב: כדי איך זאל לעבען. ובשביל מה הנך צריך לחיות ? כדי איך זאל קענען נעמען א טרונק בראנטען און פארר בייסען. מה ויאמר רבנו לבנינו: רואים הנכם, א איד בטבעו עסט כדי ער זאל לעבען, און דארף לעבען כדי ער זאל קענען זיין א איד און טאָן וואָס דער אויבערשטער הייסט. און גיין נאָך א קרעכץ אויך. ער פילט אז ער איז נאָך ניט מיט'ן ריינעם אמת. און דער ערל לעבט צוליב טרינקען בראָנפֿען און פארבייסען און שמיים כעלט וואָס דאָס איז בא מהתענוג שמצייר בנפשו האכילה ושתי שזהו התכלית בעיניו. גוי'שער עוה"ז, - ער לעבט צוליב עסען ושאר עניני הגוף אידישע עוה"ז, איז האָבען כח לעבוד את ה' בתורה ומצות, און דאָס איז ימי חיך אריינבריינגען חיות אין אלע עניני עוה"ז.

שם תרה עמוד א. איך וועל אייך דערציילן א מעשה בקיצור, וואָס איז אפילו א מעשה ידוע". אַמאָל איז הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מוהר"ש געזעסן אין סוכה און האָט געלערנט. אין סוכה אין כידוע געווען אלע ספרי לימוד. אין גאָרטן האָבן זיך דאָן געשפילט די קינדער, הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, דער פעטער און די מומע, זיי זיינען נאָך געווען קליינע קינדער און האָבן גערעדט צוויי שעה זיך, וואָס איז דער חילוק פון א איד ביז א גוי, זיי האָבן קיין גוים ניט געקענט בלויז דעם שומר פון הויף און ער האָט אויך גערעדט אידיש. האָט הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מוהר"ש צוגערופן די קינדער צו זיך און האָט זיי געזאָגט, קומט וועל איך אייך ווייזן דעם הפרש און האָט געהייסן רופן ר' בן ציון'ען דעם משרת וועלכער איז געווען א איש פשוט און האָט ביי איהם געפרעגט : בן ציון, דו האסט געגעסן ? ענטפערט ער : ברוך השם. ביזטו זאט ? ענטפערט ער ווייטער : ברוך השם. פרעגט איהם ווידער הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מוהר"ש: צוליב וואָס האָסטו געגעסן ? ענטפערט בן ציון: איך בין דאָך א איד, איך זאָל האָבן כח צו דאוונען, זאָגן א קאפיטל תהלים, מפרנס זיין מיינע בני בית. נאָכדעם האט הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מוהר"ש געהייסן רופן איוואןען דעם משרת פון חצר און פרעגט ביי איהם : האסטו געגעסן ? יא, ענטפערט ער. ביזטו זאט ? יא. צוליב וואָס

והשיחה וכל צרכי גופך יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו.

שולחן ערוך שם סי' א. שכל כוונותיו יהיו לשם שמים
ובו סעיף אחד:

אם אי אפשר לו ללמוד בלא שינת הצהרים יישן: הגה וכשנער משנתו א"צ לברך אלהי נשמה (ב"י) ויש אומרים שיקרא קודם שישן ויהי נועם (כל בו) ובלבד שלא יאריך בה שאסור לישן ביום יותר משינת הסוס שהוא שתין נשמי ואף בזה המעט לא תהא כוונתו להנאת גופו אלא להחזיק גופו לעבודת הש"י וכן בכל מה שיהנה בעוה"ז לא יכוון להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתיב בכל דרכיך דעהו ואמרו חכמים כל מעשיך יהיו לש"ש שאפילו דברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והשיבה והקנימה והתשמיש והשיחה וכל צרכי גופך יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו שאפילו היה צמא ורעב אם אכל ושתה להנאתו אינו משובח אלא יתכוין שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו וכן אפילו לישב בסוד ישרים ולעמוד במקום צדיקים וליילך בעצת תמימים אם עשה להנאת עצמו והשלים חפצו ותאותו אינו משובח אלא א"כ עשה לשם שמים וכן בשכיבה אין צריך לומר שבזמן שיכול לעסוק בתורה ובמצות לא יתגרה בשינה לענג עצמו אלא אפי' בזמן שהוא יגע וצריך לישן כדי לנוח מיגיעתו אם עשה להנאת גופו אינו משובח אלא יתכוין לתת שינה לעיניו ולגופו מנוחה לצורך הבריאות שלא תטרף דעתו בתורה מחמת מניעת השינה וכן בתשמיש אפילו בעונה האמורה בתורה אם עשה להשלים תאותו או להנאת גופו הרי זה מגונה ואפי' אם נתכוין כדי שיהיו לו בנים שישמשו אותו וימלאו מקומו אינו משובח אלא יתכוין שיהיו לו בנים לעבודת בוראו או שיתכוין לקיים מצות עונה כאדם הפורע חובו וכן בשיחה אפי' לספר בדברי חכמה צריך שתהיה כוונתו לעבודת הבורא או לדבר המביא לעבודתו כללו של דבר חייב אדם לשום עיניו ולבו על דרכיו ולשקול כל מעשיו במאזני שכלו וכשרואה דבר שיביא לידי עבודת הבורא ית' יעשהו ואם לאו לא יעשהו ומי שנוהג כן עובד את בוראו תמיד:

(9) לקוטי שיחות חלק כ עמוד 269. וואָס דאָס איז אויך פון די טעמים אויף דעם מנהג צו מכריז זיין במוצאי שמח"ת ויעקב הלך לדרכו" - צו מדגיש זיין, און געבן דעם נתינת כח, אז אויך נאך שמח"ת ווען א איד גייט לדרכו" אויך בעניני הרשות (ניט ווי דער ויעקב הלך לדרכו" שבמוצאי יוהכ"פ, וואָס (אויך) דער דרכו" איז

האָסטו געגעסן ? ענטפערט איוואן: איך זאל קענען לעבן. צוליב וואָס לעבסטו ? איך זאל קענען עסן, איז געווען איוואן'ס תשובה. די מעשה איז א סיפור פשוט, אָבער מען זעהט די עמקות אין דעם סיפור, אז א איד לעבט צוליב קענען דאווי נען, זאָגן א קאפיטל תהלים והדומה און דאָס איז געווען אַמאָל די הנחה פשוטה.

(7) אבות מרק ב משנה יב. רבי יוסי אומר, יהי מִמון חֲבֵרָה חָבִיב עָלֶיךָ כְּשִׁלְךָ, וְהִתְקַן עֲצָמְךָ לְלַמֵּד תּוֹרָה, שְׂאִינָהּ יְרֻשָּׁה לָךְ. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם:

(8) משלי ג ו. בְּכָל־דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִנְשָׂר אַרְחֶיךָ:

רמב"ם שם ספ"ג. המנהיג עצמו על פי הקפואה. אם שם על לבו שיהיה כל גופו ואיבריו שלמים בלבד ושיהיו לו בנים עושין מלאכתו ונעמלין לצרכו אין זו דרך טובה. אלא ישים על לבו שיהא גופו שלם וחקק כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה'. שאי אפשר שיבין וישתכל בחכמות והוא רעב וחולה או אחד מאיבריו פגום. וישים על לבו שיהיה לו בן אולי יהיה חכם וגדול בישוראל. נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו עובד את ה' תמיד. אפילו בשעה שנושא נותן נאפלו בשעה שבוטל. מפני שמחשבתו בכל כדי שישמא צרכיו עד שיהיה גופו שלם לעבד את ה'. נאפלו בשעה שהוא ישן אם ישן לדעת כדי שתנוח דעתו עליו וינחם גופו כדי שלא יחלה ולא יוכל לעבד את ה' והוא חולה, נמצאת שנה שלו עבודה למקום פרוץ הוא. ועל ענין זה ציו חכמים ואמרו (משנה אבות ב יב) "וכל מעשיך יהיו לשם שמים". והוא שאמר שלמה בְּחֻמָּתוֹ (משלי ג ו) "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִנְשָׂר אַרְחֶיךָ":

טור או"ח סימן רל"א. אחר שגמר סעודתו יחזור ללמוד ואם אי אפשר לו ללמוד בלא שינת הצהרים יישן ובלבד שלא יאריך בה הרבה גרסי' בסוכה פרק הישן (סוכה כו). א"ר אסור לישן ביום יותר משינת הסוס וכמה היא שינת הסוס שתין נשמי אביי הוה נאים מכי עייל מבי כובי לפומבדיתא קרי עליה רב יוסף עד מתי עצל תשכב ואף בזה המעט לא תהא כוונתו להנאת גופו אלא להחזיק גופו לעבודת הש"י וכן בכל מה שיהנה בעוה"ז לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא יתעלה כדכתיב בכל דרכיך דעהו ואמרו חכמים ז"ל ויהיו כל מעשיך לשם שמים וכן סדר ה"ר יונה הענין בפרקי אבות ויהיו כל מעשיך לש"ש אפילו דברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והשיבה והקנימה והתשמיש

בענין המצוות"), איז עס וועקב הלך לדרכו" בלשון יחיד, אז אויך דעמולט זאָל זיין ניכר ווי אַלע אידן זיינען אַ גוי אחד (אויך) בארץ".

10) לקוטי תורה ברכה צח עמוד ב. וזהו ולא יראו פני ריקם כדרך שבא לראות שהיה ראייה והתגלות פנימית וכתוב פני היינו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע בחינת יחוד קוב"ה ושכינתיה ועוד שכל אחד ואחד מישאל לפום שיעורא דיליה היה מקבל גילוי זה כשהיו עולין לרגל שכולן חייבין בראיה לכך נאמר פני הוי' לשון רבים שלכל אחד היה הגילוי לפי ערכו ועיקר הראיה היא ההשתחוואה שהיה משתחוואה ויוצא (אלא דכתיב ולא יראו פני ריקם), ומשלש רגלים אלו היה מקבל בחיי השתחוואה להיות כל השנה בחי' ביטול זה כי מכל רגל ויו"ט היה נמשך הביטול עד הרגל הבא אחריו.

סה"מ מלוקט חלק א עמוד עמוד קנז. ועד"ז הוא גם בבחי' שנה, זמן, שיש בו ג"כ שני סוגים הנ"ל. שבכללות הוא החילוק שבין זמן הקיץ לזמן החורף, כמבואר במ"א "שבזמן הקיץ העבודה היא בנקל יותר מבזמן החורף, שבימות החמה השמש זורח והוא בחי' שם הוי' (והיו"ט שבקיץ הם בתכיפות יותר). וכדאיתא במדרש "ע"י שהן יוצאים מן הקיץ לחורף כו' למקום רחוק כו' לית בעונתה ליזיל ולמית. והיינו שהעבודה בזמן החורף היא רחוקה, קשה יותר מבזמן הקיץ.

לקמן עמוד 382. וכידוע, אַז דער תוקף זריחת השמש אין חדשי הקיץ איז (אויך) אַ סימן אויף דעם תוקף אור וחום" דקדושה פון שמש הוי' וואָס ווערט דעמאָלט נמשך בעולם, און דערפאר איז אין די חדשים גרינגער צוצוקומען צו עבודת ה' ווי אין די ווינטערדיקע חדשים.

11) פרש"י ספ"ג נח. (בחרן הנו"ן הפוכה לומר לך, עד אַכָּרם תָּרוֹן אַף שָׁל מָקוֹם):

זהר חלק א קמז עמוד א. רבי שְׁמֵעוֹן אָמַר, נָפִיק מִקְלָא דְאַרְעָא דִּישְׁרָאֵל, דְּכָתִיב וַיֵּצֵא יְעֻקֵּב מִבְּאֵר שָׁבַע. וְאַזְל לְרִשּׁוֹ אֶתְרָא, דְּכָתִיב וַיֵּלֶךְ תְּרַנָּה. (ס"א נפיק ממזרח, דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע, דא שמטה. דנטיל מעומקא עלאה, נהירו דנהיר, ואזיל למערב, דכתיב וילך חרנה, אתר דדינא ורוגזא תמן. רבי יוסי מוקי האי קרא בגלותא, בקדמיתא הוה נחית נהירו מעומקא עלאה ויעקב הוה נטיל ליה, ואזיל לגבי באר שבע, (במדבר כ"א:י"ח) באר דחפרוה שרים, דהוה נהיר מתמן, ואשלים להווא באר בכל שלימו. וביומי דגלותא, נטיל

מהאי באר שבע, ואזיל לגבי חרנה, דכתיב וילך חרנה, כלומר חרון אף, ומאי היא חרון אפו דקודשא בריך הוא, דרגא בישא), אַרְעָא דְרִשּׁוֹ אֶתְרָא).

12) אלשיך וישלח לב ד. מה ענין אומרו לדרכו.... כי אשר מתחלה לא רצו לצאת ח"ל עתה יצאו למענו לז"א ויעקב הלך לדרכו. לומר כי בהיותו בהר המוריה לא היה הולך לדרכו המתיחס לו הוא לארץ ישראל רק לח"ל. הפך שרשו אך עתה הלך לדרכו אל הקדושה על כן ויפגעו בו מלאכי אלהים וזה אומרו לשון פגיעה שלא ירדו מהשמים ההוא כי מלאכי ארץ ישראל המה. ואין יורדים רק בהר המוריה הוא שער השמים ולא באויר חוץ לארץ. אך ודאי בארץ ישראל ירדו ומשם באו נגד יעקב ויפגעו בו כאיש הבא לקראת חבירו להקביל פניו והוא הכיר זה ויאמר כאשר ראה.

13) ד"ה לך תשל"ח ס"ג (לקוטי שיחות חלק כ עמוד 267). ופירוש הב' בלך לך גוי' אל הארץ הוא (כפשטות הכתוב) שהליכה זו היא מלמטה למעלה, ההליכה מארצך וממולדתך ומבית אביך שהוא (כפשטות הכתוב) ארצו וגוי' של תרח [היפך ענין הטהרה], דרגא הכי תחתונה, ומשם ילך ויעלה מלמטלמ"ע עד אל הארץ אשר אראך שקאי (כנ"ל ס"א) על בחי' המלכות, ועד לבחי' ויבן שם מזבח להוי' הנראה אליו" (שהוא למעלה מבחי' מלכות), ועד אשר ויבן שם מזבח להוי' סתם, בחי' הוי' דלעילא, הוי' הנעלם, שלמעלה מהוי' (דלתתא) הנראה ", ועד"ז הוא גם בהעבודה דויעקב הלך לדרכו שבכאו"א שלאחרי חודש תשרי, שהליכה זו היא (לא רק באופן דמלמעלמ"ט, שהולך לדרכו מהמועדים דחודש תשרי לדרכו בעניני הרשות ועובדין דחול במשך כל השנה, אלא) גם באופן דמלמטלמ"ע, מתחיל מכח המעשה שלו, ובכח המעשה גופא כמו שהוא בהעקב שבו, דרגא היותר תחתונה שבגוף האדם [ועד שהוא עניין והיפך החיים", בדוגמת המובא לעיל בנוגע לתרח שהוא היפך הטהרה], ומשם מתחיל הליכתו מלמטלמ"ע, שפועל גם בהעקב שלו ער זאל דערהערן אלקות [וכמ"ש באברהם עקב אשר שמע אברהם בקולי שגם העקב שלו האָט דערהערט 36. וע"י שהי' זה אצל אברהם אבינו, ניתן הכח על זה לכאו"א מישראל (בדוגמת האהבה מסותרת שבכאו"א מישראל שהיא בירושה לנו מאבותינו י, ובפרט מאברהם אבינו *), ומזה נמשך (באופן והילוך מלמטלמ"ע) השמיעה (דער דערהער) באלקות בכל הכחות, עד לכח השכל שבראש, שתהי' בהם השמיעה למעלה ממדידה והגבלה דשכל.

וגם ענין זה דויעקב הלך לדרכו" (הליכה מלמטלמ"ע) מתחיל לאחר חודש תשרי. והנה העבודה דשמע"צ ושמח"ת (סיום המועדים דחודש תשרי) היא בשמחה וריקודים, שענין הריקודים הוא (בעיקר ומתחיל) בהרגלים, ובהם גופא בהעקב שבהם. וע"י שהעקבים מתנשאים (הויבן זיך) ומרקדים, הם מנשאים גם את הראש (וכח השכל שבו) 39, שגם הוא מרקד בשמחה גדולה למעלה ממדידה והגבלה. ומזה נמשך כח על העבודה דויעקב הלך לדרכו" (הליכה מלמטלמ"ע) במשך כל השנה, מתחיל מכח המעשה כמו שהוא בהעקב [כולל הענינים שאדם דש בעקביו, היינו ענינים אשר (מצד איזה סיבה שתהי) אין לו חיות בהם (בדוגמת העקב כפשוטו שהו"ע דהיפך החיים)], ומזה ממשיך (באופן והילוך מלמטלמ"ע) גם לכח השכל שבראש, כנ"ל.

14-15) פרשתינו לא יז-לב ג. ונקם יעקב וישא את-בניו ואת-נשיו על-הגמלים: וינהג את-כל-מקנהו ואת-כל-רכשו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפדון ארם לבוא אל-יצחק אביו ארצה כנען: ולבן הלך לגזז את-צאנו ותגנב רחל את-התרפים אשר לאביה: ויגנב יעקב את-לב לבן הארמי על-בלי הגיד לו כי ברח הוא: ויברח הוא וכל-אשר-לו ונקם ויעבר את-הנהר וישם את-פניו הר הגלעד: ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב: וישח את-אחיו עמו ויודף אחריו דרך שבעת ימים ונדבק אתו בהר הגלעד: ויבא אלהים אל-לבן הארמי בתלם הלילה ויאמר לו השמר לך פן-תדבר עם-יעקב מטוב עד-רע: וישג לבן את-יעקב ויעקב תסע את-אחלו בהר ולבן תסע את-אחיו בהר הגלעד: ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את-לכבי ותנהג את-בנתי כשביות חרב: למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא-הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשרים בתף ובכנור: ולא נטשתני לנשק לבני ולבנותי עתה הספלת עשוי: ישלאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם-יעקב מטוב עד-רע: ועתה הלך הלכת כיינקסך נכספתה לבית אביך למה גנבת את-אלהי: ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי כי אמרתי פן-תגזל את-בנותי מעמי: עם אשר תמצא את-אלהי לא יחיה נגד אחינו הפך-לך מה עמדי וסח-לך ולא-יגדע יעקב כי רחל גנבתם: ויבא לבן באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי האמהות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל: ורחל לקחה את-התרפים ותשמים בכר הגמל ותשב עליהם וימשש לבן את-כל-האהל ולא מצא: ותאמר אלי-אביה אל-יחסר בעיני אדני כי לוא אוכל לקום מפניך פי-דרך נשים לי ויחפש ולא מצא את-התרפים: ויחסר ליעקב ויברך בלבן ויען יעקב ויאמר

ללבן מה-פשעי מה חטאתי כי דלקת אחר: כיימששת את-כל-כלי מה-מצאת מכל כלי-ביתך שים פה נגד אחי ואחיה ויוכיחו בין שנינו: זה עשרים שנה אנכי עמך רחלך ועזר לא שכלו ואילי צאנך לא אכלתי: טרפה לא-הבאתי אליך אנכי אחטנה מדי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי לילה: הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנותי מעיני: זה-לי עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע-עשרה שנה בשתי בנותי ושש שנים בצאנך ותחלף את-משפחתי עשרת מנים: לולי אלהי אבי אברהם ויפתח יצחק הנה לי כי עתה ריקם שלחתי את-עניי ואת-יגיע פפי ראה אלהים ויזכח אמש: ויען לבן ויאמר אל-יעקב הפנות בנתי והפנים בני והצאן צאני וכל אשר-אתה ראה ליהוא ולבנתי מה-אעשה לאלה היום או לבנותיך אשר ילדו: ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והנה לעד ביני ובינך: וישח יעקב אבן וירימה מצבה: ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו-גל ויאכלו שם על-הגל: ויקרא-לו לבן יגר שהדומה ויעקב קרא לו גלעד: ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על-כן קרא-שמו גלעד: והמצפה אשר אמר יצחק והנה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו: אם-תענה את-בנתי ואם-תשח נשים על-בנתי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך: ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר גרתי ביני ובינך: עד הגל הזה ועדה המצבה אם-אני לא-אעבר אליך את-הגל הזה ואם-אתה לא-תעבר אלי את-הגל הזה ואת-המצבה הזאת לרעה: אלהי אברהם ואלהי יצחק וישפט בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו ויצחק: ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לקטו אבנים ויאכלו לחם ויגינו בהר: וישב לבן בפקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אותם וילך וישב לבן למקמו: ויעקב הלך לדרך ויפגעו-בו מלאכי אלהים: ויאמר יעקב כאשר ראה מנהג אלהים זה ויקרא שם-המקום ההוא מתננים:

16) אור התורה פרשתינו כרך ה תתסט עמוד א. להבין בתוס' ביאור ענין הנ"ל ע"פ וישכם לבן בבוקר כו' גם מ"ש ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב ללבן שלחני למקומי ולמה לא בקש קודם לכן וגם מ"ש בשם הה"מ נ"ע (והובא באור המאיר) דמש"ה רדף לבן אחר יעקב לפי שיעקב אבינו השאיר אחריו אותיות התורה שעדיין לא הוציא אותם מלבן ולזאת רדף לבן אחר יעקב ליתן לו את האותיות שנשארו אצלו וניתוסף פרשה א' בתורה באלו האותיות עכ"ל דלכאורה תמוה איך יעקב נשתהה כ' שנה אצל לבן בשביל לברר ניצוצי ולמה השאיר הניצוצות אלו ולא ביררם עד שהוכרח

להיות העלתם ע"י שרדף לבן אחריו. ויובן כ"ז בהקדים פי' ברכה ראשונה דשמו"ע שאו' אלקי אברהם וכו' הגדול הגבור כו' דלכאורה יפלא למה מקדימים השבח דאלקי אברהם קודם השבח דהגדול שהוא שבח עצמו משא"כ ענין אלקי אברהם שאברהם קיבל אלהותו ית' ואינו שבח עצמו ולמה מקדימים זה. אך הענין דהנה פי' גדולה זהו עצם מדת החסד דאצי' שנק' גדולה ומדת הגבורה נק' גבו' אבל פי' הגדול הגבור אינו עצם המדה לבד כ"א מה שאוא"ס ב"ה מתלבש בהמדה עד שנק' גדול לפי שמתלבש במדת הגדולה כמו שנק' חכם מי שעוסק בחכ' וזהו ענין חיוהי וגרמוהי חד פי' גרמוהי הם בחי' הכלים חו"ג כו' וזהו בחי' הגדולה והגבורה ואע"פ שהן אלהותו ית' שהרי איהו וגרמוהי חד מ"מ אינו ערוך לגבי היחוד דאיהו וחיוהי שהוא האור המתלבש בהכלי ועל זה נק' הגדול הגבור כו' ולכן גדולה וגבורה לשון נקבה מטעם שהכלים הם בחי' מקבלים לבד שהרי הוא ית' לאו מכל אינון מדות איהו כלל ולא כמו המדות באדם שהן עצמיות ומהות הנפש, משא"כ למעלה אבל הגדול הגבור לשון זכר הוא על היות התלבשות אוא"ס ב"ה ממש בהכלי, והנה כדי שיהי' התלבשות זו הוא ע"י אתעדל"ת מבחי' האבות הן הן המרכבה כי הנה כתיב עולם חסד יבנה יבנה לשון הוה שצ"ל תמיד בנין והמשכה שיתהווה מדת החסד משום דהרי הוא ית' לאו מכל אינון מדות איהו כלל כנ"ל ובנין זה והמשכה זו ידוע שצ"ל תחילה יסוד או"א שעי"ז נמשך ההמשכה במדות, ופי' או"א הם בחי' חו"ב אין ויש תרין ריעין דלא מתפרשין כי התחדשות מאין ליש צ"ל תמיד וההעלאת מ"ן ליחוד זהו ע"י חיות המרכבה פני ארי' פני שור כו' שנמשכי' ומתהווים ממדות עליונות הגדולה והגבורה כו' ובביטולם מעלים מין לעורר יחוד או"א שיהי' עי"ז התהוות המדות הגדולה והגבורה כו' וזהו שנקי מרכבה שנושאים בחיי אדם שעל הכסא שהוא חו"ב ומדות עליונות להמשיך בו אור מבחי' כי לא אדם הוא. וזהו שכתוב לך הוי' הגדולה כו' עד וצבא השמים לך משתחווים ואח"כ אשר בחרת באברם כו' להיות האבות הן הן המרכבה שע"י יומשך בחי' עליונה יותר מההמשכה שע"י מרכבה דפני ארי' כו' שממשיכים רק יחוד חיצוני דאו"א להיות התהוות מאין ליש ע"י מדת הגדולה כו' משא"כ ע"י ביטול האבות שנשמטן מאצי' והיו ממרכבה בביטול תמידי להפוך הגוף ונה"ב לביטול זה המשיכו יחוד פנימי דאו"א עד שע"י נמשך בחי' הגדול הגבור כו' שזהו בחי' התלבשות אוא"ס בהמדות ונעשה ע"י יחוד או"א בפנימי' משא"כ ע"י המלאכים

נמשך להיות המדה בעצם הגדולה והגבורה כו' וזהו שמקדימים לומר אלקי אברהם כו' ועי"ז יהי' בחי' הגדול כו' שלמעלה מבחי' הגדולה, והנה כדי שיומשך בכל או"א מבחי' מדות האבות א"א להיות כ"א ע"י השבטים שהם בחי' שבט והמשכה מאצי' לבי"ע ועי"ז יוכלו להמשיך אח"כ מהאבות כו' אך כדי שיהי' אתעדל"ת צ"ל אתעדל"ע וזהו ענין וישכם לבן כו' כמבואר כ"ז בפנים בדברי רז"ל ולהיות כי בחי' זו דוישכם לבן הוא אתעדל"ע הנמשך מצ"ע שלא ע"י אתעדל"ת כ"א אדרבה שזהו המעורר בחי' אתעדל"ת מש"ה לא בירר יעקב עצמו בחיי המשכה זו כי אינה נמשכת ע"י אתעדל"ת כ"א לבן רדף אחריו שהוא בחי' אתעדל"ע המעורר אתעדל"ת וא"ש דברי הה"ק המגיד נ"ע ע"פ הקדמת רבינו ז"ל. אך להבין ענין כאשר ילדה רחל את יוסף כו' הוא על פי מ"ש בברכה ראשונה דשמו"ע אחר הגדול כו' אל עליון גומל חסדים כו' וקונה הכל כו' ומבואר בכוונת האריז"ל דאל עליון זהו בחי' כתר וכדי שיהי' התהוות בחי' נה"י חדשים והיינו חסדים טובים וקונה הכל היינו בחיי יסוד זהו דוקא ע"י המשכה מהכתר כו'. והענין עפמ"ש בזהר פ' בלק (דף ר"ד) ע"פ בקר תשמע קולי בוקר אערך לך כו' שנזכר ב' בחי' בוקר היינו בוקר דאברהם ובוקר דיוסף שנאמר בו ג"כ הבוקר אור כו' ובבחי' בוקר דיוסף דוקא מתגלה בחי' אור שנברא ביום ראשון שלמעלה גם מבוקר דאברהם ע"ש ונתבאר זה במקום אחר ע"פ בהעלותך כו' ותוכן הענין הוא עפמ"ש במ"א בפסוק ועשית בגדי קודש איך אהרן כה"ג זהו המשכת אה"ר מבחי' רב חסד שלמעלה מבחי' אברהם שממשיך מבחי' חסד דז"א הנק' עולם ע"ש וזהו בחי' וישכם לבן כי זהו ענין בגדי לבן כו' ולהיות גילוי בחי' אה"ר זו בפנימי' זהו ע"י בוקר דיוסף בחי' יסוד כי כן בבחי' זו מתגלה פנימי' האהבה כמ"ש ותאלצהו כו' ונמצא יש מבחי' לובן העליון ב' מיני התגלות האי אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת, וזהו וישכם לבן בבקר היינו בבקר דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר כו' וזהו ענין וימינו תחבקני, והב' אתעדל"ע שאחר כל האתעדל"ת וגילוי זה מבחי' לבן הוא בבוקר דיוסף, וז"ש כאשר ילדה רחל את יוסף אז דוקא ויאמר יעקב ללכן שלחני למקומי כו' ולא קודם לכן וז"ש אל עליון כו' וקונה הכל וזהו בחיי גבוה יותר מבחי' הגדול כו' וה"ע בוקר דאברהם ובוקר דיוסף, וב' בחי' אלו מבחי' לבן זהו בכ"י והיינו כמ"ש קודם ק"ש ברחמיך הרבים רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה זהו אתעדל"ע מבחי' י"ג מדה"ר הנק' רחמיך הרבים רחמיך דוקא והוא מעורר אתעדל"ת

כמ"ש ותן בלבנו כו' ואחר שמו"ע או' י"ג מדה"ר ויעבור ה' על פניו ויקרא כו' זהו גילוי מבחי' לובן העליון בבחי' פנימי' ממש וזהו כאשר ילדה רחל וכו' כידוע בשים שלום נמשך כו' ונעשה אח"כ הלידה ולכן אומרים אח"כ יענך ה' כו' שזהו בשביל הלידה כנודע ואז נושא עון והיינו וינשק לבנותיו הוא שאפי' נה"ב שעז"ן רעיתי בין הבנות מתהפכא מחשוכא לנהורא כו' וגם יש ב' בחי' התגלות אלו מלובן העליון בתחילת כל שנה היינו י"ג מדה"ר שבאלול וי"ג מדה"ר שבעש"ת כמ"ש במ"א ע"פ כתפוח בעצי כו' ע"ש באריכות. ובכל הנ"ל יובן ענין יעקב תיקן תפלת ערבית היינו ודאי בלילה שאחר היום שהי' בו תפלת שחרית ומנחה דאברהם ויצחק ולא כמו במע"ב שהיום אחר הלילה והיינו כי כל בחי' שהוא ע"י אתעדל"ע היום הולך אחר הלילה משא"כ בקרבנות ובתפלת שהוא בחי' אתעדל"ת הלילה הולך אחר היום כי א"א שיהי' אתעדל"ת בלתי שיהי' תחילה אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת והרי זמן גילוי בחי' אתעדל"ע זה לעורר אתעדל"ת הוא כמ"ש וישכם לבן בבקר שאז התגלות החסד עליון ורב חסד כו' ולכן ההתחלה מאתעדל"ת דקרבנות ותפלות הוא אז דוקא והלילה הולך אחר היום בקדשים וכן בתפלת כו' משא"כ שבתות ויו"ט ור"ח וחנוכה ופורים שהוא גילוי מלמעלה אזי הלילה הולך אחר היום כי הגילוי מלמעלה מאתעדל"ע יוכל להיות גם בלילה כי גם חשך לא יחשיך ממך וכשיכה כאורה כו'.

(17) לקוטי שיחות חלק א עמוד 80. דער אלטער רבי רעדט אין תניא ("). אז בשעת א איד שטייט און דאוונט און בשעת מעשה קומט צו אים א גוי און ער איז אים מבלבל, דארף דאס אין אים פועלין, אז ניט נאָר דאָס זאל אים ניט אָפשוואַכן, נאָר אדרבה, דאָס גופא זאָל אין אים מעורר זיין מער חיזוק, אַז ער זאל דאוונען מיט מער כוונה פון טיפער ניש פון האַרצן. אין פלוג, איז דאָך ניט פאַרשטאַנדיק, אויב די כוונה אין דעם איז מעורר צו זיין דעם אידן ער זאָל דאוונען מיט מער כוונה, היינט פאַרוואס קומט עס עפעס אין אַזא אופן וואָס א גוי זאל אים שטערן פון דאוונען, וואָס דאָס איז דאָך א פאַרקערטער ענין? נאָר דער פשט איז, אַז דער גוי אליין אין זיין פנימיות און שרש (וואָס דער שרש פון יעדער זאָך איז דאָך אין קדושה) ווייס און פילט אַז ער דארף עפעס מוסיף זיין אין קדושה, נאָר אַזוי ווי דאָס גייט דורך דורך דער פארטיטלונג פון א גרי דא למטה, וואס ער איז דאָך היפך הקדושה דערפאר דריקט זיך דאס איים אין א פאַרקערטן אופן, אָבער די כוונה פנימית איז

אויף צו העלפאן מוסיף זיין אין קדושה אַזוי ווי דער מעזריטשער מגיד נ"ע זאָגט, אַז דער גאַנצער ענין, וואָס לבן איז נאָכגעלאפן נאָך יעקב'ן איז געווען, ווייל עס האָבן געדארפט צוי קומען נאָך אותיות אין תורה, דערפאַר איז לבן נאכגעלאפן נאָך יעקב'ן, וואָס דער סיפור איז אַריינגעשריבן געוואָרן אין תורה, און דורך דעם איז צוגעקומען א פרשה אין תורה. און דאָס איז א הוראה בנוגע צו אַלע העלמות און הסתרים אויף עבור דת הוי', וואָס דער אמת איז ווי דער ענין שטייט בפנימיותו ובשרשו. אז ניט נאר וואָס ער איז ניט קיין מנגד אויף קדושה, נאָר אדרבה ער העלפט גאר צו קדושה, נאר וויי באַלד דאָס גייט דורך דורך אַזא צינור, דערפאַר טייטשט זיך דאָס אויס אין א פירוש הפכי, אָבער אין פניי מיות איז דאָס א הילף און א הוספה אין קדושה. און בשעת דער מענטש וועט זיך ניט נאָרן און ניט האָבן דעם טעות וואָס דער גוי האָט, נאָר ער וועט וויסן אַז אין רע יורד מלמעלה (*) עס איז גאר ניט קיין העלמות והס-תרים און אַלע ענינים וואָס ער זעט זיינען א סיוע אין קדושה, ובמילא איז ניט נאר וואָס דער העלם דאַרף אין אים ניט פועל'ן קיין שוואכקייט, נאָר אדרבה, דאָס דאַרף נאָך אין אים פועל'ן א תוספות כוח וחזק. בשעת ער וועט דאָס דערפילן און אָפמאַכן ביי זיך א פֿעסטן באשלוס מיט אַן אמת, — איז פארן אמת ווערן אַלע בטל, עס ווערן בטל אַלע העלמות והסתרים, מניעות ועיכובים. וואָרום דורך דעם וואָס ער ווייס דעם אמת אז אין יעדער זאָך איז דאָ א ניצוץ אלקי און אַלץ איז א סיוע צו קדושה, דורך דעם פועל'ט ער אויך אין דעם דבר המעלים, אז עס ווערט אין אים דערוועקט און אנטפלעקט זיין ניצוץ, ובמילא אין אויך דאָ למטה זעט זיך אין אים אָפן די כוונה האמיתית, אַז דאָס ברענגט א הוספה אין קדושה.

(19) ב"ה או"ח ר"ס תרכ"ה. בסוכות תשבו גו' תלה הכתוב כו' איכא למידק בדברי רבינו שאין זה מדרכו בחבורו זה לבאר כוונה לשום מקרא שבתורה כי לא בא רק לפסוק הוראה או להורות מנהג ופה האריך לבאר ולדרוש המקרא דבסוכות תשבו ויראה לי לומר בזה שסובר דכיון דכתיב למען ידעו כו' לא קיים המצוה כתיקונה אם לא ידע כוונת מצות הסוכה כפי פשטה ולכן ביאר לפי הפשט דעיקר הכוונה ביישיבת הסוכה שיזכור יציאת מצרים זה הטעם בעצמו לרבינו ז"ל במ"ש בה' יציאת בסימן ח' ויכוין בהתעטפו שצונו המקום וכו' וכן בה' תפילין בסי' כ"ה כתב ויכוין בהנחתם שצונו המקום להניח כדי כו' מה שלא עשה כן בשאר הלכות כי לא כתב

שיכוין שום כוונה בעשיית המצוה כי המקיים המצוה כדינה יוצא בה אעפ"י שלא היה לו שום כוונה אבל בציצית שכתב בהן למען תזכרו וגו' וכן בתפילין כתוב למען תהיה תורת ה' בפין שפשוטו הוא שהתפילין הם אות וזכרון כדי שיהא תורת ה' שגור בפיו כי ביד חזקה הוציאך יראה שלא קיים המצוה כתקונה אם לא יכוין אותה הכוונה ולכן כתב בהלכות אלו ויכוין כו' וכן גבי סוכה שכתוב למען ידעו וגו' משמע ליה ג"כ שצריך שיכוין בשעת ישיבת הסוכה הטעם המכוין במצוה:

שו"ע הרב שם. בסכת תשבו שבעת ימים [גו'] למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים הם היו ענני כבודו שהקיפם בהם לצל לבל יכה בהם שרב ושמשי ודוגמא לזה צונו לעשות סוכות העשויות לצל כדי שזכיר נפלאותיו ונוראותיו. ולכן צריך כל אדם לכוין בישיבתו בסוכה שיושב בה כדי לקיים מצות הקב"ה שצונו לישב בסוכה זכר ליציאת מצרים. ומצוה לתקן הסוכה ולבנותה כולה מיד למחרת יום הכיפורים אחר יציאה מבית הכנסת מצוה הבאה לידו אל יחמיצנה:

(20) עירובין יג עמוד ב. פל המסגר על הגדולה — גדולה בורחת ממנו,

(21) לקוטח תורה ברכה צט עמוד ב. וכן יש ג' בחי' הנ"ל בתורה ומצות כנודע דאורייתא היא בחי' מזון לנשמה ומצות הם לבושים לנשמה (וכמ"ש בד"ה אלה מסעי ובד"ה אני לדודי ובד"ה יונתי כו' ושאר דוכתי) והנה אף שלמטה בהשתלשלות המצות הם במדרגה יותר תחתונה מהתורה שהם במעשה גשמיות אעפ"כ אנו רואים שגבוהים הם יותר בשרשן ולכן כל התורה היא פ"י המצות הן בנגלה הן בנסתר כמו ספר הזהר וכן ארז"ל גדול תלמוד שמביא לידי מעשה וכן לא המדרד עיקר אלא המעשה כו' וכן ארז"ל (בכתובות דפ"ו) אבל במצות עשה כגון שאומרים לו עשה סוכה ואינו עושה כו' היו מכין אותו עד שתצא נפשו ואף שאמרו שמי שתורתו אומנתו כגון רשב"י וחביריו אין מפסיקין לתפלה ובירושלמי פ"ק דשבת אמרו שפ"י לק"ש אין מפסיקין היינו דוקא לק"ש אבל למ"ע כמו לסוכה ולולב מחוייב להפסיק כמבואר בירושלמי שם הובא בבעל המאור פ"ק דשבת ולא מודה רשב"י שמפסיקין לעשות סוכה כו' טעמיה דרשב"י שזה שנון וזה שנון אין מבטלין שנון מפני שנון וכל הנ"ל הוא שאף שלמטה בהשתלשלות הם יותר תחתונים שהמה בחי' לבושים מקורם ושרשם

למעלה הוא יותר גבוה שהתורה שהיא בחי' מזון שרשו מבחי' פנימית י"ס דאצילות אורייתא מחכמה נפקת כו' ולכן לימוד התורה אין לה שיעור כי גם בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית יצא ידי חובת ת"ת וגם והגית בו יומם ולילה והיינו שהוא בחי' מזון שדי לו בפת חריבה וגם יכול לאכול מיני מטעמים ששרשם ומקורם הוא מבחינת ממלא אבל המצות הם מבחינת מקיף העליון בחי' כתר אחד כו' שהוא למעלה מהחכמה דאצילות ולכן נעשים לבושים לנשמה כנ"ל בלבושים. והנה כמו שבכתר עליון הממוצע בין מאציל לנאצלים יש בו שני בחי' כנ"ל מקיף ומקיף דמקיף כנ"ל כך המצות יש ב' מיני מצות הא' סתם כל המצות שהם ברצונו של אדם לעשותם כמו סוכה ולולב וכה"ג ויש מצות שהם אינם תלויים ברצונו כלל רק דוקא שלא בדעתו כמו מצות שכחה וכה"ג. וכמו שמצינו בתוספתא פ"ג דפאה מעשה בחסיד א' ששכח עומר בתוך שדהו ואמר לבנו צא והקריב עלי פר לעולה ופר לשלמים אמר לו אבא מה ראית לשמוח בשמחת מצוה זו מכל מצות שבתורה אמר לו כל מצות שבתורה נתן להם המקום לדעתנו זו שלא לדעתנו שאלו עשינוהו ברצון לפני המקום לא באת מצוה זו לידנו אלא הרי הוא אומר כי תקצור וגו' קבע לו הכתוב ברכה עכ"ל התוספתא ור"ל שא"כ קיום מצוה זו היא בחי' מתנה מלמעלה לכן אני מקריב פר. והיינו שהמצות שהם תלויים בדעתו ורצונו של אדם שרשם למעלה ג"כ בכתר מבחי' א"א שהוא בחי' רצון העליון שהוא שרש הנאצלים אנת הוא דאפיקת כו' ולכן הם למטה ג"כ תלויים ברצונו ובעשותם ממשיך מבחי' רצון העליון וזהו אשר קדשנו במצותיו ויכול לעשותם בשמחה גדולה שממשיך בחי' רצון העליון בבחי' מקיף עליו משא"כ המצות שהם דייקא שלא מדעת ורצון כמו מצות שכחה הנ"ל שרשה מבחי' תחתונה שבמאציל שהוא למעלה מן הרצון ונקרא מקיף דמקיף (ואפשר זהו בחי' רעוא דכל רעוין דהיינו רצון לרצון כו') ולכן הוא למטה ג"כ למעלה מן הדעת ורצון האדם. וכה"ג מצינו כמה מצות שהם דוקא שלא מרצון כמו ר"ש בן שטח שברח למצרים על שרצו למנותו נשיא ולא היה ברצונו לקבל בחי' הנשיאות וברח כו' ורדפו אחריו ונעשה נשיא ואם לא היה בורח והיה ברצונו לקבל הנשיאות לא היו ממנים אותו להיות נשיא כי כל הרודף אחר הכבוד כו' והיינו שמצוה הזאת היא גם כן שרשה מבחי' מקיף דמקיף למעלה כנ"ל (ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בענין נעשה ונשמע שבחי' נעשה זהו ביטול רצון לגמרי למעלה מהדעת והשכל ואפשר זהו בחי' הנמשך

מרעוא דכל רעוין שהוא בחי' הנ"ל ולכן קשרו להן ב' כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע היינו ב' בחי' שבכתר עליון שהם בחי' מקיף הנמשך ע"י נשמע ובחי' מקיף למקיף הנמשך ע"י נעשה שהוא בטול הרצון שמבטל דעתו ורצונו לגמרי. וע"כ הקדימו נעשה לנשמע. כי כן בחי' עתיק הוא מבחי' א"ס קדמון לכל הקדומים וממנו נמשך בחי' א"א ועד"ז הוא משארז"ל רפ"ו דברכות כמ"ש ואספת דגנך מיירי כשאין עושין רצונו של מקום אע"פ דקאי על והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי כו' כי פ"י עושין רצונו להמשיך בחינת הרצון מבחי' רעוא דכל רעוין וזהו ע"י בכל מאדך שהוא ביטול רצון למעלה מהדעת. משא"כ ע"י בכל לבבכם ובכל נפשכם כו'. ולכן לגבי ההמשכה שמבחי' עתיק שהוא א"ס ממש לא נק' עדיין עושים רצונו של מקום כו'. וקרוב לזה י"ל ג"כ מעלת מצות ל"ת על מ"ע שבקיום מצות ל"ת הוא בחי' אתכפא סט"א וכמארז"ל אל יאמר אדם אי אפשי כו' אלא אפשי ומה אעשה אבי שבבשמים גזר עלי ועי"ז אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא ועמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה וע"פ שימני כחותם. וע"פ ראיתי והנה מנורת זהב כו' מענין מצות ל"ת. ועד"ז יובן ג"כ מ"ש במ"א סד"ה ראה ריח בני בענין הברכות שקבל יעקב מיצחק שהיו דייקא בלי דעתו של יצחק רק בא אחיך במרמה כו' שא"א להתלבש בבחינת הדעת כו' ע"ש שזהו ע"ד הנ"ל בשם התוספתא זו שלא לדעתנו כו' והיינו לפי ששרש ברכות אלו הוא ג"כ מבחי' טלא דנטיף מעתיקא. וז"ש במדרש ריח בגדיו ריח בוגדיו שהוא בחי' תשובה שלמעלה מבחי' ריח בגדיו שהם בחי' לבושים וכנ"ל שהלבוש הוא מקיף הקרוב כו'. ועמ"ש בד"ה וישלח יעקב בפ"י עובר לסוחר. ועמ"ש בביאור ע"פ כי תצא בענין ב' מקיפים ל' מ' ע"ש) ולכן נאמר בדוד והקמותי לך בית נאמן הרי נק' בחי' מלכות בשם בית והיינו מפני שאמר לא גבה לבי כו' ודוממתי וכמו הבית נעשה מבחי' אבנים ועפר שהוא בחי' דומם ושרשו מבחי' מקיף דמקיף כך המל' היא בחי' הספירה האחרונה שבע"ס דאצי' ושרשה הוא מאד נעלה מבחי' מקיף דמקיף כנ"ל. ולכן בחנוכת הבהמ"ק שנמשך לשם מבחי' מקיף דמקיף כנ"ל שהוא למעלה מן הרצון בחי' כתר כו'. ואין שייך שם שמחה כלל כמו במצות שהוא ברצון האדם דכתיב אשר לא עבדת בשמחה כו' אשר קדשנו במצותיו כו' מפני ששרשה הוא מבחי' רצון העליון כנ"ל משא"כ חנוכת הבית חומה בחינת דומם ששרשם למעלה מן הרצון כנ"ל אין שייך כלל שמחה לכן היו נצרכים להמשיך שם בחי' שמחה (ועמ"ש ע"פ ושאבתם מים

בששון שלפי שניסוך המים הוא מבחי' שלמעלה מבחי' ניסוך היין שהיין משמח כו' ע"כ צריך לחברו עם בחי' שמחה. וזהו ענין ושאבתם מים דייקא בששון ע"ש) וזהו מזמור שיר חנוכת הית להמשיך בחנוכת הבית בחינת שמחה ולכן עושים משתה ושמחה בעת חנוכת הבית (וזהו ג"כ ענין מזמור שיר שהוא נראה כפל ענין כמ"ש באלשיך. והיינו ע"ד הנ"ל במעשה דחסיד א' כו' מה ראית לשמוח בשמחת מצוה זו מכל מצות כו' וכנ"ל וכ"ש בחנוכת בית המקדש שזהו כללות בחינה זו ועמ"ש ל מזה לעיל) וזהו ויהי ביתך כבית פרץ אשר כינה הולדת הולד לבחי' בית כי בני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא כו' זכות הוא בחינת התפשטות י"ס דאצילות שהם בבחי' אור פנימי השכלה שכל לזכות כו' אבל בני שרשם למעלה מן השכל ובחי' מזלא שהוא בחי' מקיף העליון כי פ"י מזלא היינו המקור שהוא המשפיע ומזיל להיות יזל מים כו' ונוזלים מן לבנון כו' ולכן נקרא בשם בית ששרשו ג"כ מבחי' מקיף עליון כו' וז"ש והתקין לו ממנו בנין עדי עד כו' ועמ"ש בפ' ואתחנן בד"ה וזאת המצוה דתורה שבעל פה נקרא בית אל תקרי בניך אלא בוניך כו' ע"ש:

(22) ברשית רבה פרשתינו פרק ע י. נ"אמר לָהֶם יַעֲקֹב אָמֵי וְגו' (בראשית כט, ד), רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא פֶּתַר קִרְיָא בְּגִלּוּת, נ"אמר לָהֶם יַעֲקֹב וְגו' מִתְּרֵן אֲנִיחֵנוּ, מִתְּרֵנוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנוּ בּוֹרְחִים. (בראשית כט, ה): נ"אמר לָהֶם הִנְדַּעְתֶּם אֶת לֶבֶן בֶּן נַחֲזֵר, הִנְדַּעְתֶּם אֶת מִי שֶׁהוּא עֲתִיד לִלְבֹּן עֲוֹנוֹתֵיכֶם פְּשָׁלָג. (בראשית כט, ו): נ"אמר לָהֶם הִשְׁלֹם לוֹ נ"אמרו שְׁלֹם, בְּאִיזוֹ זְכוּת, וְהִנֵּה רָחֵל בְּתוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (ירמיה לא, יד טו): כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהַנָּחֵם וְגו', כֹּה אָמַר ה' מְנַעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְגו' וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתָךְ.

(23) פרשתינו כט ה. נ"אמר לָהֶם הִנְדַּעְתֶּם אֶת־לֶבֶן בֶּן־נַחֲזֵר נ"אמרו יַדְעֵנוּ:

(24) תורה אור פרשתינו כד עמוד ב. אך הנה גם לבחי' אתעדל"ע שיהי' תלוי באתעדל"ת זו צ"ל בחי' המשכה מלמעלה והמשכה זו היא ממקור הרחמים עליונים שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ששם מקור ושרש הרחמים מה שאינו מושג ונתפס בסדר השתלשלות כלל וכמאמר אלקי עולם ברחמיך הרבים ברחמיך דייקא כו' וכמ"ש במ"א. וזהו וישכם לבן בבקר פי' לבן דקדושה הוא בחי' לובן העליון דהיינו בחי' אור עצמותו ומהותו

של אא"ס ב"ה כמשל מראה וגוון לבן שאינו דומה לכל המראות וגוונים שהגוונים שלהם נתהוו ע"י צבע משא"כ מראה וגוון לבן הוא עצמות הדבר ומהותו שלא נשתנה ולא נתהווה ע"י צבע. וכן הוא עד"מ אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו דלית ביי בחינת גוונים כלל דלית מחשבה תפיסא ב"ה ואני ה' לא שניתי כתיב. ולכן כתיב והחליף את משכורתי עשרת מנים אם כה יאמר נקדים כו'. שכל הבחי' עקודים ונקודים נתהוו ונשתלשלו ממנו ובירידתם והשתלשולם הם נקראים בשם עקודים ונקודים משא"כ בראשיתם ומקורם הם בטלים ונכללים ואינם עולים בשם כלל ולכן יכול הוא להפך מבחי' עקודים לבחי' נקודים ומנקודים לעקודים ואין זה שינוי לפניו ית' כב"י מאחר שהם בטלים במציאות ואינם עולים בשם כלל לא שייך שם שינוי כלל (וזלע"ז לבן דקליפה מחליף משכורתו ממש ברמאות). והנה בחינת לבן דקדושה כנ"ל שם הוא מקור הרחמים העליונים מה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ואתערותא דילי' בבוקר דאברהם בחי' חסד כמ"ש (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר להמשיך רחמים להיות אתעדל"ע תלוי באתעדל"ת המשכת הרחמים היא בבחי' חסד דאברהם. וכמאמר אהבת עולם אהבתנו כו' אבינו אב הרחמן כו'. וזהו וינשק לבניו הם הם בחיי השבטים (שהם בני בניו ובני בנים הרי הם כבנים) בחיי המשכת אתעדל"ע כנ"ל ובנותיו הן הן לאה ורחל עלמא דאתכסא ועלמא דאתגליא שלכל בחי' הללו נמשך בחי' לבן העליון בבחינת נשיקין ואתדבקות רוחא ברוחא. לכל המשפיעים שהם בחיי בניו והמקבלי' שהם בחיי בנותיו שיהי' נשפע ונמשך בהם בחי' רחמים עליונים להיות אתעדל"ע תלוי באתעדל"ת. ויברך אתהם כו'. ענין הברכה כמ"ש (שם א) ויברך אתם אלקים ויאמר להם כו' ומלאו את הארץ וכבשה כו'. דהיינו שיהי' תוספת ברכה והמשכה למטה עד דאתהפכא חשוכא לנהורא. וכמ"ש (שם יב) ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך שיהיו נברכים ונכללים כל בחי' הניצוצים שנפלו בשבה"כ בקדושתו של זרע יעקב. וילך וישב לבן למקומו שזמן הארת בחי' זו היא בבוקר זמן תפלת השחר אבל אחר התפלה מסתלק הארה זו ולכך צריך להתפלל בכל יום שבכל יום חוזר ונמשך הארה זו וחוזר ונסתלק אחר התפלה. ויעקב הלך לדרכו בחי' יעקב יו"ד עקב הלך ונמשך בחיי תורה ומצות דתורה אקרי דרך (קדושין ב:) וד"ל:

שם כג עמוד ב. וז"ש אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה כי לבן הוא בחי' לובן העליון מקור החסדים

שכולו רחמים פשוטים דלית שמאלא בהאי עתיקא רק שלמטה נשפל בלבן גשמי ומ"מ כתיב כלו הפך לבן טהור הוא אפי' הנגע כו', ועל לבן כתיב וישכם לבן בבקר שבכ"י מתגבר ונמשך אור החסד עליון. וינשק לבניו ובנותיו שנמשך בכל פרצופי האצי' זכרים ונקבות. ואח"כ ולבן שב למקומו למעלה מעלה ויעקב הלך לדרכו להמשיך בחינת לובן העליון הנ"ל למטה מטה ברחל בתו הקטנה בחי' דבור כו'.

(25) לקוטי תורה דרושים ליו"כ סח עמוד ד. ולזאת תשובה תולה ויום הכפורים מכפר כי ביום הזה יכפר עליכם לפני ה' שמתעורר בחינת פנימיות רצונו ית' [שלמעלה מבחי' י"ה ומבחי' ו"ה ועמ"ש מזה סד"ה חייב אינש כו' עד דלא ידעי כו'] שאז נושא עון ועובר על פשע ונקמה שאין העון תופס מקום כלל ונק' כארז בלבנון כו' [שהוא מדרגה עליונה יותר מבחי' ברוש רענן שע"י מעשה המצות וע' בזהר ויקרא (די"ו ע"א) ובפ' לך לך (דפ"ב סע"א) ועמ"ש בפ' אחרי בענין בגדי לבן דכה"ג ביום הכפורים] שמלבין עונותיהם של ישראל, ולזאת אנו מבקשים סלח לנו מחל לנו דהיינו שהוא כמו עד"מ אדם המבקש מחבירו שלא ירגוז עליו עוד וישים אהבתו אליו דהיינו על ידי שאומרים אשמונו חטאנו ועל חטא כו' ומשפילים א"ע ומפרסמים החטא ומודים שהוא שיקוץ ותיעוב ועי"ז אתכפיא סט"א וממילא אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא וישוב ירחמנו וכששב אהבתו אלינו מפנימיות רצונו ית' אזי אין חטא ועון מבדילים עוד כי אין העוונות מבדילים אלא ביניכם לבין אלהיכם דהיינו בבחי' אלהים שלכם אבל בבחי' פנימי' רצונו ית' הרי לפניו כחשיכה כאורה.

ד"ה כתפות בעצי היער פרק ד (אור התורה שה"ש כרך א עמוד קצב). וזהו וישכם לבן בבוקר שהוא בחי' לבנונית דלובן העליון וינשק לבניו ולבנותיו שהם כל הפרצופים העליונים עד גם להפך הרע שבנפשות הבהמית הנק' בנותיו להיות הזדונות נהפכים לזכויות ממש ע"י י"ג מדה"ר שהוא בחי' מרפא לנפש כנ"ל (ואפ"ל פי' לבניו הם בחי' בני אלקים, אך זה שייך לר"ה וכאן מדבר בכל יום), ואז אח"כ ויעקב הלך לדרכו, והו"ע העסק בתומ"צ שהן בחי' מזון ולבושים. ונמצא מובן דבחי' המשכת י"ג מדות הרחמים מבחי' לובן העליון הוא אחר ההעלאה דבחי' ובכל מאדך, וע"כ נמשל רעייתי בין הבנות ושושנה שבין החוחים, שכמו שהשושנה להיותה בין החוחים היא סלקא ריחא ונעשית מאדומה לבנה ע"י שמוצקין אותה באור, כמו"כ רעייתי

שהיא כנס"י במה שמלובשת ומוסתרת בגלות בנה"ב היא סלקא ריחא יותר שהיא כללות בחי' ההעלאה בכל מאדך. אך עדיין צ"ל מאחר שהנה"א מוסתרת בתוך נה"ב ועשר כוחותיה דנה"ב מסתירים ומעלימים לגמרי על נפה"א וכוחותיה, וא"כ מאין יבוא לבחי' אתעדל"ת ואהבה גדולה כ"כ. אך הענין הוא דבאמת גם קודם אתעדל"ת בבחי' בכל מאדך צ"ל תחלה המשכת י"ג מדה"ר מלמעלה למטה על נפשו כדי שיוכל לעלות מתוך החושך וההסתר והעלם, והו"ע הבקשת ר"ר שבברכת יוצר אור שקודם ק"ש, וכמ"ש אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בליבנו בינה כו' בכדי שע"ז יוכל לבוא אח"כ בק"ש לבחי' מס"נ באחד ולבחי' בכל מאדך כל"ג. ונמצא מובן מזה שיש בי מיני המשכות י"ג מדה"ר הא' הבא ונמשך למטה קודם ההעלאה של האתעדל"ת והוא הבא ונמשך על נפש האלקי' ליתן לה כח ועוז לעלות באתעדל"ת בבחי' בכל מאדך כו' והב' בחי' ר"ר הבא ונמשך על נפשו אחר בחי' ההעלאה, אך גם לבחי' רח"ר האי הבא באתעדל"ת עכ"ז צריך להיות מקודם הכנעת החומר ע"ד לעולם ירגיז אדם יצ"ט, והו"ע פסוד"ז שקודם יוצר אור לשון זמר עריצים, וע"ד רוממות אל בגרונם ומזה גופא נעשה וחרב פיפיות כו', ואז עי"ז ימשיכו הי"ג מדה"ר ביוצר אור ואה"ע לעורר בחי' בכל מאדך, ועי"י העלאה זו יומשכו אח"כ המשכת י"ג מדה"ר בח"י ברכאן דצללותא, ואח"כ עד שע"ז הזדוונות נהפכים לזכיות. והיינו מ"ש אחר התפלה ויקרא הוי' הוי' שהן ב' שמות הוי' ופסיק טעמא בינייהו המשכה משם הוי' שלמעלה מאצי' באצי'. עיין מ"ש בלקו"ת פ' תצא בענין ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה. ועם כ"ז יובן מ"ש כתפוח כו' כן דודי שזוהו נאי אחר פסוק כשושנה כו' והיינו כשושנה דסלקא ריחא עי"י בכל מאדך בחילא יתיר (והוא בחי' ריח בוגדיו בע"ת שלמעל' מבחי' ריח בגדיו דמצות, ועיין בתו"א פ' תולדות עה"פ ראה ריח בני) ועי"ז זדוונות נעשו כזכיות, ועי"ז כמו"כ נמשך מלמעלה התגלות דודי בין הבנים, דודי הוא אהבה העליונה מאד נעלה, וכמ"ש זה דודי וזה רעי, והוא מ"ש אהבתי אתכם אמר הוי' שהוא בחי' אהבה העליונה הנמשכת מן עצמות המאציל שלמעלה מן הצמצום ומקו"פ (ועיין בד"ה ראה ריח בני שע"י ריח הנ"ל נמשך מלמעלה מן הצמצום, ועיין בלקו"ת פי תצא בהביאור ע"פ ולא אבה, ושם פ"ב בענין ויהפוך כו' כי אהבך ושם כי הלשון שהמשכה זו באה מע"ס שבמאציל עצמו, והגם שנכתב שם בין חצי מרובעים שזה ע"ס דא"ק אין זה מלשון רבינו ז"ל, אבל ל' ע"ס שבמאציל י"ל שזהו ע"ס

הגנוזות במאציל הנז' בפרדס אך הם גנוזות רק בבחי' הנקרא אוא"ס ולא במהו"ע ממש, ומהר"ר ר' מאיר פאפרס בוזהר הרקיע פ"י כי הצמצום הוא במל' דע"ס הגנוזות וקו"ח נמשך מתפארת שבע"ס הגנוזות, וא"כ עי"י תשובה בחילא יתיר שממשיך מכללות ע"ס הגנוזות י"ל שזהו למעלה מהצמצום וגם למעלה מהקו"ח שנמשך מת"ת הנעלם, ומ"מ זה הלשון הוא מקבלת ר"י סרוג ואינו נזכר בדברי הרח"ו ז"ל). והנה מהקו נמשך שם הוי' והצמצום שורש שם אלקי', וע"כ בני האלקי' יש להן שורש שם (הג"ה), ולא מיבעיא לפמ"ש בוזהר שהם בי דינא רברבא דאפ"ל ששרשם באצי', אלא אפי' לפמ"ש במ"א שהם ע"ב סנהדרין שבהיכל הזכות דבריאה מ"מ כיון שנקי בית דינא י"ל שיש להם שרש מבחי' הצמצום, ע'י), והם באים להתייבב על הוי' היינו שם הוי' שרשו מהקו, לכן עי"י רעייתי בין הבנות נמשך התגלות בחי' דודי מלמעלה מהצמצום והקו נמשך מיתוק בני האלקים הנ"ל. (הג"ה). ואפ"ל זהו לפני הוי' תטהרו ר"ל למעלה מהצמצום והקו כו', ע'י). וזהו כתפוח כו' תפארת בעצי היער כן דודי אה"ר הנ"ל שנמשכה מלמעלה מהצמצום בין הבנים בחיי בני האלקים כו'.

26) יומא פו עמוד א. שאל רבי מתנא בן תרש את רבי אלעזר בן עזריה בְּרומי: שְׁמַעְתָּ אֲרֻכָּה חֲלוּקִי כִפְרָה שְׁהִיָּה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל דֹּרֵשׁ? אָמַר: שְׁלֹשָׁה הֵן, וּתְשׁוּבָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. עֵבֶר עַל לֹא תַעֲשֶׂה וְעֵשֶׂה תְשׁוּבָה — תְשׁוּבָה תּוֹלָה, וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. שְׁנָאֵמַר: כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עַלְיֵכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם.

משנה שם פה עמוד ב. חֲטָאת וְאָשָׁם וְנָדָי — מְכַפְּרִין. מִיתָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים — מְכַפְּרִין עִם הַתְשׁוּבָה. תְשׁוּבָה — מְכַפֶּרֶת עַל עֲבִירוֹת קְלוֹת: עַל עֲשָׂה, וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה. וְעַל הַחֲמוּרוֹת הוּא תּוֹלָה, עַד שְׁיָבֹא יוֹם הַכִּפּוּרִים וְיִכְפֹּר. הָאוֹמֵר: אֶחָטָא וְאָשׁוּב, אֶחָטָא וְאָשׁוּב — אֵין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְשׁוּבָה. אֶחָטָא וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר — אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבִירוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם — אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עֲבִירוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרֹו — אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שְׁיַרְצֶה אֶת חִבְרֹו. דָּרֵשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: "מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ". עֲבִירוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם — יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבִירוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרֹו — אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שְׁיַרְצֶה אֶת חִבְרֹו. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל! לִפְנֵי מִי אַתֶּם מִטְהָרִין, מִי מְטַהֵר אֶתְכֶם? אֲבִיכֶם שְׁבִישְׁמִים, שְׁנָאֵמַר: "וְיִנְרָקְתִּי עַלְיֵכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם", וְאוֹמֵר: "מִקְנָה

יִשְׂרָאֵל (ה')", מָה מִקְנָה מְטֵהר אֶת הַטְּמְאִים — אָף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטֵהר אֶת יִשְׂרָאֵל.

(27) לקוטי שיחות חלק ד עמוד 1149. אין גמרא איז דאָ אַ פלוגתא וועגן דער כפרת עוונות פון יו"כ: די רבנן זאָגן: יוה"כ אין מכפר אלא על השבים" (יום כיפור איז מכפר נאָר אויף די וואָס טוען תשובה) און רבי זאָגט: בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יוה"כ מכפר" (סיי ער האָט געטאָן תשובה און סיי ער האָט ניט געטאָן תשובה איז יו"כ אויף אים מכפר), ווייל עיצומו של יום (דער עצם טאָג איז) מכפר". דער דין? איז ווי די רבנן. דער ביאור אין דער פלוגתא איז ניט אז די רבנן האַלטן אז עיצומו של יום" איז ניט מכפר און נאָר תשובה אין מכפר. אויך לויט די רבנן אין עיצומו של יום מכפר". ד.ה. אז דער מענטש אַליין קען מיט זיין תשובה ניט צוקומען צו אט דער כפרה וואָס עס גיט דער עיצומו של יום". די פלוגתא צווישן רבי און רבנן איז: ווי אזוי קען מען צוקומען צו דער כפרה פון עיצומו של יום". רבי האַלט, אז ווי נאָר עס קומט דער טאָג פון יום כיפור איז שוין מאיר דער עיצומו של יום" אפילו ווען א איד טוט ניט קיין תשובה און דער עיצומו של יום" אַליין אין מכפר אויף זיינע עבירות; און די רבנן האַלטן, אז בכדי צו קענען צוקומען צו דער כפרה פון עיצומו של יום", דאַרף זיין עבודת התשובה, און דאָן, האָט מען אויך די כפרה פון עיצומו של יום", וואָס איז פיל העכער און גרעסער ווי די כפרה וועלכע מען האט דורך תשובה אַליין. אָבער הכל מודים אז עיצומו של יום מכפר". דערמיט וועט מען אויך פאַרשטיין וואָס די גמרא זאָגט אויפן פסוק דרשו הוי' בהמצאן אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ", וואָס פון דער גמרא איז פאַרשטאַנדיק, אז כאַטש אויך די טעג פון ראש השנה און יום כיפור גייען אריין אין די עשרת ימי תשובה (אלו עשרה ימים"), באַשטייט אָבער ניט זייער עיקר ענין אין דעם וואָס זיי זיינען ימי תשובה (שבין ר"ה ליוה"כ): דאָס וואָס זיי גייען אריין אין די עשרת ימי תשובה איז אַ נידעריקערע דרגא פון ראש השנה און יום כיפור; און זייער אייגענער ענין איז העכער דערפון: דער עיקר פון ר"ה איז תמליכוני עליכם", און דער עיקר פון יום כיפור איז - עיצומו של יום מכפר", די כפרה פון דעם טאָג, וועלכע מען גיט מלי מעלה צו יעדער אידן, וואָס זי איז ניט אויסגעמאָסטן לויט זיין עבודת התשובה.

(28) תורה אור פרשתינו כג עמוד א. ראה הערה 24.

(29) תורה אור שם כד עמוד ב. ראה הערה 24.

(30) לקוטי תורה אחרי כח עמוד ג. ולכך הן בגדי לבן, כי בחי' הלבן אינו כשאר הגוונים. כי הוא בחי' עצמיות של הדבר ואין כאן דבר נוסף רק עצם הדבר לבד. משא"כ שאר הגוונים שהם צבע צבועים בו אדום ירוק. שהצבע אדום הוא דבר נוסף על עצם הדבר שהיה לבן עד"מ ועכשיו ע"י הצבע נעשה אדום, ונמצא זהו הרכבה על עצם הדבר משא"כ גוון לבן שהוא עצמי ואינו צבע ומה שמכבסים בגדי פשתן בלשון אשכנז (בלייחט לאיווענט) היינו רק שע"י זה יתוסף ויתגלה עצם הלבנונית והנמשל מזה כי הנה ידוע ענין אורות וכלים שקודם שנאצלו הכלים לא שייך לומר על שפע אור א"ס שהוא קרוב לחסד יותר מחכמה. כי לאו מכל מדות אלן איהו כלל. רק אחר שהכלי הגביל את האור נעשה התמונה בהאור להיות אור החסד או אור הגבורה שאז נק' הספירה בשם זה דוקא משא"כ האורות בעצמן הן בחי' בלי מה בלי מהות כו' שהאור מעין המאור למעלה מעלה ממהות מדות ואפילו ממהות חב"ד כו' כנודע. וזהו ענין ההפרש שבין גוון לבן לשאר הגוונים. שבחי' לבן שהוא גוון עצמי ואין כאן דבר זולת עצם המהות זה הוא למעלה בחי' האורות כמו שהם בעצמן קודם שנתלבשו בכלים שע"ז מורה המראה לבן שההארה והגילוי הוא אור א"ס ממש פשוט בתכלית הפשיטות, אבל כשהאורות מתלבשים בכלים ונעשה בחיי אור בכלי החסד או בכלי הגבורה שהכלי מגבלת האור הפשוט ועושה בו תמונה כמו הגוון והצבע ירוק או אדום הנעשה על דבר הפשוט כו' שנצבע אותו הדבר הפשוט. להיות ירוק סומק כו' אש ומים חו"ג כו' (ועמ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו בענין ההפרש שבין אותיות החקיקה שהם מיניה וביה ובין אותיות הכתב שהדיו הוא דבר נוסף כו', דלכאורה זהו קרוב להפרש המבואר כאן בין לבן לשאר הגוונים ממש): לקוטי והנה התלבשות האורות בכלים הוא כדי שע"ז יומשך מהאור התהוות העולמות ובעלי גבול וזהו רבות עשית כו' נפלאותיך ומחשבותיך אלינו כו' פי' שכדי שיומשך מהאורות דע"ס שהם בחינת נפלאותיך ומחשבותיך אלינו דהיינו בבי"ע עצמו מספר רבוא רבבות הצמצומים והיינו בחיי הכלים כו' וכלים מכלים שונים כו'. ודרך כלל הכלים הוא ציור אדם כמ"ש בצלמנו כדמותינו והיינו חב"ד חג"ת נה"י. ונה"י מתלבשים בעשייה עד שע"ז נמשך מחכמה דאצי' להתלבש ג"כ בעשייה וכמארז"ל טפה זו מה תהא עליה חכם כו' והיינו ע"י רבבות צמצומים כנ"ל וכ"ז אינו אלא לפי שהאור החכמה נתלבש בגוון וכלי. משא"כ האור

כמו שהוא פשוט כו' וזהו ענין בגדי לבן כנ"ל. ולכן לענין אבל לא אסרו אלא כלים חדשים לבנים בלבד. (וע' בלק"ת פ' ויחי):

(31) אלף למטה למטה אפרים סימן תר"י סק"ז. ראה בסוף.

(32) לקוטח תורה דרושים ליו"כ שם. ולזאת תשובה תולה ויום הכפורים מכפר כי ביום הזה יכפר עליכם לפני ה' שמתעורר בחינת פנימיות רצונו ית' (שלמעלה מבחי' י"ה ומבחי' ו"ה ועמ"ש מזה סד"ה חייב אינש כו' עד דלא ידעי כו') שאז נושא עון ועובר על פשע ונקה שאין העון תופס מקום כלל ונק' כארז בלבנון כו' (שהוא מדרגה עליונה יותר מבחי' ברוש רענן שע"י מעשה המצות וע' בזהר ויקרא).

(34) המשך וככה פרק צו. וביאור הענין להבין ענין המקיף דסוכה כו', הנה העבודה שאחר התשובה דיוהכ"פ עז"ן ויעקב הלך לדרכו, פי' שהלך לדרכו בדרך התורה והמצות להיות בבחי' סור מרע ועשה טוב", שזהו דרך הוי' כמ"ש ושמו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט, כמ"ש מזה בד"ה כתפוח בעצי היער (רש"פ). וע"י היותו סור מרע עז"ן מזדכך גופו מה שהוכה תחילה ע"י עשיות הרע שעשה, כמ"ש מכף רגלו ועד ראשו אין בו מתום פצע וחבורה כו', וכן פגמי נפשו שפגמה בעשיית הרע כו'. דהנה ענין התשובה דיוהכ"פ אם היות שנושא עון ועובר על פשע", זהו שלא יענש הן ברוחניות והן בגשמיות, וכמ"ש גם ה' העביר חטאתך לא תמותי פי' שלא תענש עז"ן, ומ"מ י"ל שענין הכתם מה שנכתם נפשו וגופו המוכה לא עברו לגמרי כו'. וכ"מ ממה שהתשובה נק' בשם רפואה, והיינו שכמו אבר האדם אשר הוכה באיזהו חולי, הנה כשמתרפא החולי ממנו עכ"ז עדיין נראה מקום שהי' הצלקת כו'. א"ל כשעושה תשובה עד שזדונות נעשו לו כזכיות שאז ה"ה נעשי' זכיות, שאז לכא' אינו שייך לומר שיהי' נשאר רושם כלל. אמנם באמת י"ל שגם בבעת"ש כזה עכ"ז יש בו קצת רושם, שהרי בחי' זכות הזה נעשה ע"י תשובה שהיא בחי' דילוג המדריגות, ולא ע"י עבודה דתומ"צ שהיא כסדר המדריגות, וזהו בבעת"ש. וכן הבינונים שזה וזה שופט, שיש בהם רע עדיין. הנה המקיף דסכך הסוכה שדרך בו מתגלה בחי' השמחה דזמן שמחתינו דחג הסוכות, שבזה הוא ג"כ חלוק מכל המועדי, שאין אומרי' בהם זמן שמחתינו כ"א בסוכותו לבד. הנה ע"י שמחה זו מתבטלים הרע שהוטבע בנפשו כמו גסות

ותאות, שמחמת גילוי אם הבנים דרביע על בנין, עי"ז מתבטלי' בחי' הרע הנ"ל לפי שעה, באותו הרגע שמרגיש בנפשו בחי' השמחה הנ"ל. וכמו שרואי' בחוש שבעת שהאדם הוא בשמחה וחדות ה' הוא מעוז, אזי הוא מרוחק מתאוות גשמיות כו', כמ"ש בד"ה הוי' לי בעוזרי, אמנם הנה זהו רק לפי שעה לבד, כי אין ביטולם ביטול אמיתי לגמרי, ולכן לאחר שעה חוזרי ומתעוררי' וכמ"ש בסש"ב פי"ג אבל בבינוני הוא ד"מ כאדם שישן שיכול לחזור ולנעור משנתו, כך הרע בבינוני הוא כישן בחלל השמאלי, בשעת ק"ש ותפילה שלכו בוער באהבת ה' ואח"כ יכול להיות חוזר וניעור כו'. וכן בפיבי כי שהרעש שבחלל השמאלי כפוף ובטל לטוב כו', אבל אחר התפילה כו' ע"ש. והיינו מפני כי המקיף דסכך הסוכה היה כעין בחי' מקיף הרחוק, וגם כי המקיף היא רק מלמעלה לבד כו'. אבל שיהפך טבעו ומזגו שברע לטוב, ויהי' כמו ברי' חדשה לגמרי בשעת ההתבוננות, כמו אם מזג מדותיו הגשמי' בגבורות וכעס, לא תהי' גם במדה שבנפשו האלקי' ג"כ בגבורות ורשפי אש, אדרבה תהי' רק בבחי' קרירות והמשכה כמים, ויאבד חוש הגבורות לגמרי כאילו לא היו מעולם, וכש"כ בעניני העולם שיהי' טבעו רק בחסדים. זאת לא תהי' ממקיפי' חיצוני' דבינה מלמעלה לבד, אלא מבחי' פנימיות בינה, שמשם נמשך להלביש את המדות מראשם ועד רגלם עד שיתהפכו טבעם ממש כו'. וז"ע תי' נח שהי' דרי' בה כל החיות הטורפי' והדורסי' יחד עם כל הבע"ח ולא הזיקו זא"ז כו', והיה מעין לע"ל דכתי' וגר זאבי כו', והיינו שעכשיו הי' זה רק בתיבה לבד, ולע"ל יהי' כן בעולם כו'. ועפ"ז יובן ענין התאחדות האוירי' שבאתרוג, שמה שהוא נושא וסובל הכל. זהו לפני שמאיר בו בחי' האין יותר, ע"ד מעין עוה"ב וכמשנת"ל ענין העוה"ב מפני גילוי אור הסובבי, ומענין ריבוי השלום שיהי' לע"ל, כן באתרוג הוא ג"כ ריבוי השלום שמאחד האוירים דקור וחום יחד שזהו ג"כ שלום. אלא שבכלל יש כאן ג' בחי' שלום, האי סכך הסוכה נק' ג"כ שלום כמ"ש ופרוס עלינו סוכת שלומיך. ותי' נח הוא ג"כ שלום, שהרי הי' שם כל החיות והבהמות יחד. והגם כי קנים תעשה את התיבה כתי', עכ"ז לא נא' שהיו מגודרי' עד שאחד לא הי' יכול ליכנס בתחום חבירו כו', ואעפ"כ לא עשו רעה זל"ז כלל, שזהו מפני השלום שהי' בין החיות והבהמות. והשלום דלע"ל שלא ירעו ולא ישחיתו כלל. ובכאן מגלה לנו הכתוב סיבת השלום מפני ריבוי הדעת, וממנו נדע לכל הג' בחי' שלום שזהו מצד הדעת, ואמנם בזאת חלוקי' כל הג' בחי' שלו, שבחי' הסכך דסוכה שנק'

שלום, זהו מצד בחי' חיצוני' בינה, ותל' נח זהו בחי' פנימיות בינה, ונח בתיבה זהו בחי' יסו"א שמאיר בבינה שזהו בבחי' פנימיות הבינהכו', ולע"ל יהי' ריבוי השלום כמ"ש בישעי' שזהו מצד כי מלאה הארץ דיעה כו'. והענין דהנה במד"ר בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם", דרשו ע"פ הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד (ישעי' ס"ל מ"ב), עשרה דברים שעתיד הקב"ה לחדש לע"ל, הא' דכתיב לא יהי' לך השמש לאור יומם והי' לך ה' לאור עולם כו', השישית ופרה דוב תרעינה יחדיו ירבצו כו'. ולכאוי' מהו ענין ההתחדשות הלא כבר היו לעולמי', ומה שהי' בתיבת נח הוא שהי' לע"ל כו', ומהו שמפרש בזה פסוק וחדשות אני מגיד כו'. אך הענין הוא דכל ההמשכות דעכשיו זהו רק מחיצוניות הכתר לבד, ולע"ל יומשך מפנימיות הכתר" דהיינו מפנימיות ע"י, וזהו ההתחדשות שהי' לע"ל שיהי' גילוי או"ח שלא היו לעולמי כלל (וי"ל עשרה דברי' הם בחי' ע"ס שבפנימיות ע"י, וע' בלק"ת בד"ה ולא אבה בענין ויהפוך ה' אלקיך לך כו' ע"ס שבמאציל). וענין מ"ש שלא יהי' לך השמש לאור כו', היינו כי עכשיו שמש ומגן הוי' אלקי, שההמשכה שמש' הוי' נמשך דרך ש' אלקי' שבגימ' הטבע, שמעלים ומסתיר על אור ה' וקדושתו, כהעלם והסתר מגן היינו נרתיק השמש על אור השמש. אבל לע"ל לא יהי' לך השמש לאור יומם, והי' לך הוי' לאור עולם היינו שיאיר בחי' ש' הוי' עצמו, וצ"ל שזהו בחי' ש' הוי' דלעילא, ששם הוי' הוא ש' העצם מה שעד שלנבה"ע היי' הוא ושמו בלבד, מל' דא"ס פנימיות ע"י כו', ולכן יהי' פרה דוב תרעינה כו'. דהנה נודע כי ממ"ח צירופי' אחרוני' דש' אלקי' נמשכי' תוקף הדיני', וע' בביאור מאה"ז דתרתין אחתין מענין סיגי הגבורות, שאומרי' שמקנאי' קנאת הוי' צבאות ובאמת הם שלוחי' הדין כו', וע' בלק"ת בד"ה בפ' נסכי לא בענין לעולם ירגיז. ולכן עכשיו הדוב טורף הפרה כי ממ"ח צירופי' אחרוני' נמשך דין קשה כו', אמנם לע"ל שהוי' יהי' לך לאור עולם, כי ש' הוי' עצמו יהי' לאלקי' אשר ממנו אינו נמשך כלל בחי' גבורות קשות כו', לכן פרה דוב תרעינה כו'. ולפ"ז יובן שהאתרוג הוא עכשיו הפרי אשר בו מתאחדי' האוירי' מעין ודוגמת לע"ל. ועצם ענין הד"מ הם המשכת הדעת בנוק' דז"א שנשי' דעתם קלות כנ"ל, והיינו שמבחי' סוכת שלומך יומשך בפנימיות ע"י בחי' הדעת כנ"ל. ועיקר מעלתו מה שהוא דר' באילנו" משנה כו', כי הוא מאחד האוירי'. וזהו דכתי' פרי עץ הדר קודם כל הד"מ, ובאמת צריכי' לאחוז אותו בסיום הג"מיי כנודע, אלא שמה שמאחד האוירי' הוא ראשית המעלה,

לכן נא' בפסוק קודם כי זהו מעין לע"ל. ואוחזים אותו בסיום, להיות כי דרך בו נמשך עד למטה מטה בחיי הדעת באלקות, ע"ד לע"ל ולא ילמדו כ' כי כולם ידעו אותי. ולכן ר"ת אתרג הוא אל תביאני רגל גאווה, כי לא יגורך רע ודובר שקרי' לא יכון לנגד והיא ההמשכה מעין לע"ל ותיבת נח כו', רק שעכשיו הוא בדבר מצוה ובתי' נח היי' לפי שעה בתיבה לבד, ולע"ל יהי' נמשך בעולם ובטבע כן כו'.

אגה"ק סימן ד. וְזֶהוּ "צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלָּה", "לְפָנָיו" – הוּא מְלִשׁוֹן פְּנִימִיּוֹת, ו"יְהִלָּה" – הוּא מְלִשׁוֹן הוֹלָקָה, שְׁמוּלִיךְ אֶת פְּנִימִית הַלֵּב לַה', וְאַחֵר כָּךְ "יָשִׁים לְדָרְךָ" ה' "פְּעֻמּוֹ", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵּיו", "אֲחֵרֵי ה' אֱלֹהֶיכֶם תִּלְכוּ", בְּכָל מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת, וְתִלְמִיד תוֹרָה כְּנֶגֶד כּוֹלֵן, שְׁכּוֹלֵן עוֹלִין לַה' עַל־יְדֵי פְנִימִית הַלֵּב, בְּיָתֵר שְׁאֵת וּמַעֲלָה מַעֲלֵיתָן לַה' עַל־יְדֵי חִיצוֹנִית הַלֵּב, הַנּוֹלֵד מִהִתְבּוֹנֶנָה וְהַדְעָת לְבָבּוֹ, בְּלִי הָאֶרֶת פְּנִים מְלַמְעָלָה אֱלֹהִים בְּבַחֲנֵית הַסֵּתֶר פְּנִים, כִּי אֵין הַפְּנִים הַעֲלִיּוֹנִים מְאִירִים לְמִטָּה אֱלֹהִים בְּאֶתְעָרוּתָא דְלִתְמָא, בְּמַעֲשֵׂה הַצִּדְקָה הַנִּקְרָא "שְׁלֹם". וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב: "פָּדָה בְּשְׁלֹם נַפְשִׁי" – "נַפְשִׁי" דְּיִקָּא.

שם קו עמוד א. והוא גם כן בבחי' היסוד דעת האדם כי בחינה זו היא למעלה מדעת האדם והתבוננותו בגדולת ה' רק היא בחינת מתנה נתונה מאת ה' מן השמים מהארת בחי' פנים העליונים כמ"ש יאר ה' פניו אליך וכמ"ש ומל ה' אלקיך כו'.

35) לקוטי שיחות חלר כ עמוד 268. וואָס דאָס איז אויך פון די טעמים אויף דעם מנהג צו מכריז זיין במוצאי שמח"ת ויעקב הלך לדרכו" - צו מדגיש זיין, און געבן דעם נתינת כח, אז אויך נאך שמח"ת ווען א איד גייט לדרכו" אויך בעניני הרשות (ניט ווי דער ויעקב הלך לדרכו" שבמוצאי יוהכ"פ, וואָס (אויך) דער דרכו" איז בענין המצוות), איז עס ויעקב הלך לדרכו" בלשון יחיד, אז אויך דעמולט זאָל זיין ניכר ווי אַלע אידן זיינען אַ גוי אחד (אויך) בארץ".

סה"מ תשי"א עמוד 78. ידוע פתגם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אשר אחר שמחת תורה מתחיל הסדר דויעקב הלך לדרכו", הוא דרך הוי', דרך התורה והמצוה. וביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בענין שמע"צ ושמח"ת, אז אף א יריד קויפט מען איין די סחורה, און קומענדיג אהיים במשך ימות השנה פאקט מען עס פאנאנדער און מען הייבט אָן טאָן דערמיט וואָס מדאָרף

טָאָן. כן הוא בכל אחד ואחת מישראל : בחודש השביעי שהוא משובע בכל טוב נותנים להם ולנו סחורה" במה להתפרנס כל השנה כולה. אבל צריך לפתוח האמתחות, פֶּאָנְאָדֶער פֶּאָקֶען און טָאָן מיט דער סחורה וואָס מען דארף.

לקוטי שיחות חלר ט עמוד IX הערה 7*. ועד שבא להשלימות בזה, אבל שלימות אלי' צריך להגיע כאו"א (שהרי פס"ד הוא בשו"ע (או"ח סרל"א) בכל דרכיך דעה) ולכן מפרשת תורת החסידות ומגלה אשר ויעקב הלך לדרכו (הוא) ע"ד ושמרו דרך הוי' כו' לדרכו דרך ה'" (אוה"ת - ויצא רכו, ב). וכדלעיל בהערה 5 מתו"א.

(36) תורת חיים סוף פרשתינו. ואח"כ ויעקב הלך לדרכו כי מיד שנסתלק הארת אור לובן העליון למקומו נמשך בחיי רחמים דיעקב למטה מטה וזהו לדרכו לבקוע האור בבי"ע להעלות ולברר לניצוצות שנפלו גם בנוגה וזהו ויפגעו בו מלאכי אלקים דוקא שהוא בחי' שם בין המברר כו' כידוע וד"ל:

הגהה לד"ה כתפוח שם. (ג' בחי' בי"ע וא"כ ויעקב הלך לדרכו זהו להמשיך בחי' דרך הוי' שהוא להמשיך גילוי או"א ס"ב ב"ה בבי"ע שיהי' דירה בתחתונים כמ"ש בלקו"ת בשם"ש בד"ה מי יתנך כאח לי פ"ב, ע'). ונמצא מובן דהמשכת י"ג מדות מלובן העליון הוא אחר ההעלאה בבחי' בכל מאדך, ולכן נמשל רעייתו בין הבנות לשושנה שבין החוחים. אך עדיין צ"ל מאחר שנה"א מסותרת בנה"ב, איך יבוא לבחי' אתעדל"ת באהבה בכל מאדך. אך הענין שבאמת כדי לבוא לבחי' בכל מאדך צ"ל אתעדל"ע ג"כ מהמשכות יגמה"ר (ועיין בד"ה ראה ריח בני בפי' כריח שדה אשר ברכו הוי') והו"ע ברחמיך הרבים רחם עלינו שאומרים בשתים שלפניה, אך כדי שיומשך האתעדל"ע שבשתים לפניה צ"ל מקודם הכנעת החומר לעולם ירגיז, והו"ע פסוד"ז, ואחר האתעדל"ת נמשך ויעבור כו' ויקרא כו', המשכה משם הוי' שלמעלה מאצי' בשם הוי' דאצי', וזהו כתפוח שנאי אחר כשושנה היינו ע"י כשושנה דסלקא ריחא ריח בוגדיו מזה נמשך כן דודי התגלות אה"ר שלמעלה מהצמצום ומקו"פ (כמ"ש בענין כי אהבך ה' אלקיך שמשם נמשך ויהפוך ה' אלקיך בהביאור ע"פ ולא אבה פ"ב שזהו המשכה מבחי' ע"ס שבמאציל כו'). והנה הצמצום הוא שורש שם אלקים כמ"ש בלקו"ת בענין וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל דפי' בשמים ממעל הוא בחי' סוכ"ע גם שם שייך שם אלקים, ולכן גם

בני האלקים יש להם שורש שם (הג"ה). ועיין בפי' האד"ר לתלמידי האריז"ל במש"ש באד"ר דקכ"ח ע"ב דע"ק יתיב על כורסייא דשביבין לאכפיא לון, דפי' האריז"ל כורסייא דשביבין הם ק"כ צירופי אלקים שהם מחוץ להמקיף ומתפשטין בדרך התפשטות אור הספירות עד סוף העשי' וראש שם אלקים זה מגיע עד הכתר, א"כ עפי"ז י"ל ענין ויבואו בני אלקים הם הנמשכים מן ע"ב צירופי הנ"ל להתייבב על הוי' הנמשך מהקו אמנם הצמצום ומקו"פ אם הוא שם אלקים אינו ח"ו מבחי' כורסייא דשביבין הנ"ל ע"ש בדברי האריז"ל, עכ"ה). וכשמתגלה בחי' שלמעלה מהצמצום ושם אלקים של הצמצום נעשה חסד, ומעין זה יש במנחה דשבת שאומרים אלקים ברב חסדיך, והיינו לפי שהוא עת רצון ואז נמתקין גם בני האלקים. ועיין בזה ויקרא דכ"ב ע"פ ברן יחד כוכבי בקר, דהיינו כשישראל אומרים ק"ש אז הוא בחי' וישכם לבן בבוקר ואז ויריעו כל בני אלקים, ור"ל שנמתקים הגבורות כו'.

מטה סימן תרט תרי אפרים הי

י. אפי' מי שלובש עצמו שק כל הישנה משום תשובה אסור ללבוש ביה"כ:

י"א. נודנים אנשים ללבוש (טו) דקטול שהוא לבן ונקי וגם לפי שהוא בגד טהור ועיי' לב האדם נכנע ונשבר ולכן גם האבל תוך למיד או תוך י"ב חודש על אביו ואמו יכול ללבוש הקיטול ביה"כ [ז] ונהגו בעת הנשואין שעושין הקיטול לחתן מיסים אותו ועושין בו עטרה של כסף על בית הצואר לפי שלובשין אותו ביום הקדוש וגם ביום של פסח שני הלילות הראשונים וכן היו נוהגין מלפנים אלף למטה

קצה המטה

יום ע"ש וכן העתיקו המענה צרורה ועי' צומ"א ס"י חקפ"א סכ"ה שגם צר"ה לובשות לצנים וכ"כ צענית שם ס"ק י"ד ובשלחן הקריאת ס"י ליע' זילקוט דוד חוה ה' כתב מקור לזה שילא להם המנהג מהמענה סוף מענית כהנהגו ללבוש לצנים ועושים זה זכר למקדש ע"ש וצ"י זכרון ירושלים כתב דאז ה"י המנהג להראות שצנוחיים היו שילא דיכס צדיווקס וכתבסר עוכוהיהם וכתבצן כלומר ע"ש. (טו) הקיטול ובעיני מה שכוהגין העולם שלאחר חתונה אין לובשין הקיטול צר"ה וציוהכ"פ ומועדי כלעערת' מאין בא המנהג זה כי צעניות לא מלאחי שום מקור ושורש לזה ושני פעמים ללבישת הקיטול הנוצחיים צע"ע צהג"ה סק"י חר"י שייכים ג"כ צשנה ראשונה כמין ומין בעל מע"א ז"ל אשר דרכו להציא כל המנהגים ומזה חיו מציא מכלל דהוא ונהג חלוש גד שמלאחי צח' מין מהר"ס שיק חלו"ח ס"י כ"ח שכתן טעם להוונהג הזה וסיים דמי שלובש אין גוערין זו לפי שלא מלא צשום פוסק ודצרו כראים וצפרט צזה"י אשר צעוה"ר רוב נושאי חשה הם יוחר מין כי כדוע וכ"כ צשו"ה י"ל ח"ג ס"י ר"צ וכך ראיתי מעשה מרצותי וכן כהגתי והעיקר להחפול צו צלצ זך וטהור וכל הלצות דורש ה' (ועומס"ל ס"י חר"י ע

[ז] ונהגו צעת הנשואין כו' מימי קדם נהגו צעירי עם לעשות בית הזואר של הקיטול עטרה נחפה נכסף לכבוד היום והטעם לפי שאמרו צצנת דף ק"ה ולקדוש ה' מוכדז כצדהו צכסות נקיייה ולכן מכדדים ומעטרים אותו ציתר שאלו וגם כי לונשים אותו צליל פסח שדרך ללבוש צנדי חופש מכודדים ואף לטעם ללבישת הקיטול לפי שהוא צגד מתים ויזכור לחריתו ויכניע לצנו לשונ צשוונה שלימה עושין כן למזכרת אף כי יעשיר איש הנה חפוס כסף וחחפסוהו צנגדו צגד המעוחד להלבישו לאחר מיתתו כי לא ימלט נפשו מיד שאלו ולא יועיל הון ציום עצרה ועיי' יכנע לצו ציוחתי ומי"מ לא נהגו לעשאלם של זה צדאמרי' צריה שאין הכה"ג ככנס צצנדי זה לפני ולפנים לפי שאין קטיגור נעשה סניגור ר"ל לפי שהוא מזכיר צון העגל שה"י של זה והוא חטא השמור לדורות כדכתיב וציום פקדי וכו' ואמרי' צסנהדרין אין לך פקידה שאין צה מעון העגל ולכן גם הנשים אין לובשות צגדים המחופי' זה ואף דרי"ה כתנו צשם פקדי דרי"ה שהנשים לא היו צטעט זה מי"מ אין לחלק צענין זה שכל הקהל הם צלולים ונחשצים כאחד, וכן יללחי צס' חיצת נוויל שמיצר הגאון צפמ"ג צפי אחרי מות ע"ש ועיי' צחוס' דצ"צ דף י"ד דיה צנהן כראה לר"ה דסימן להעמדת ישראל ה"י מעמידים ולכך לא עשאום זהו שלא לחזכיר עון העגל ואף דאמרינן צריה שהארון ה"י של זהו דמכפר קאמרינן מי"מ כיון שהם סימן להעמדת ישראל הוי נמי כמו מכפר וזה שייסד הפייט חצנית אוח יוסף עמודיו עשה כסף ע"ש, ולפי"ז לטעם שיכנע לצם אין להקפיד צזה דלאו מכפר הוא ושפיר דמי לעשות של זה צקיטל, אך כראה כיון שעושים אותו לכן ע"ד כשלג ילבינו דמה"ס

צוחרים צכפרות לצנים כמי"ש המ"א וא"כ הוי נמי דומיא דמכפר וגם שחכסף הוא לכן ועכ"פ מה שיש חכמים צעיניהם שדעתם לצטל הלפוי לגמרי צאמרים מה טעם יש צה והם מרבים צכצוד עולם ללבוש צצגדים כאים ציותר ואף אם עושים כן לצצוד היום ולחדר עולם לפני המלך הכצוד מפתח הליווי לצצוד היום יפה הם עושים וק"ו שיש להדר הצגד המולה שהוא הקיטול המיוחד לזה ולכן אין נפכים צו כמי"ש הס"י וא"כ יש להדרו ולעשותו דרך מלביש לא כן אם אינו ונלופה כלל רק כמו כחונת מועל למדיו ולפי הרגילות צזה לו לענה לו וכבר כי חמ"א צחלי מנילה שאין לצטל שום מנהג ש"י כו'

(סק"ה)